

คณาจารย์นิพนธ์

ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพระนามพระราชโอรสธิดา

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร

โปรดให้พิมพ์ในงานฉลองพระชันษาสามยามงคล

เสมอพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

เมือขมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๗๒

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

คทาพระราชวินิจฉัย

ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพระนามพระราชโอรสธิดา

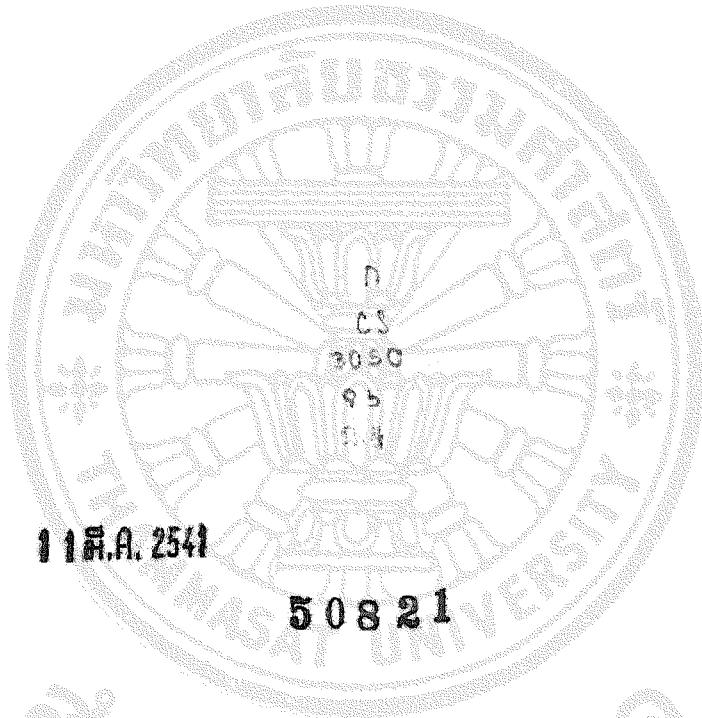
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร

โปรดให้พิมพ์ในงานฉลองพระชันษาสามยามงคล

เสมอพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

เมือขมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๗๒

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

11ค.ก. 2541

50821

สำนักหอสมุด

คำนำ

ในปีมะเส็ง พุทธศักราช ๒๔๗๒ ใน พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่น
ราชศักดิ์โมศร์ จะทรงเจริญพระชนมายุถึง ๗๓ ปี เสด็จพระราชเสด็จพระบาท
สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมบรมกษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์
องค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ และเมื่อพระราชวงศ์พระองค์ใดได้ประทับ
อภิเษกสมรสกัน บรรดาพระชาติดิษญาภิเษกในพระราชวงศ์ก็ย่อมทรงปฏิบัติ
ปรมาโษษด้วยทวักกัน เป็นประเพณีมีแต่รัชกาลก่อนๆ สืบมา ก็ในบรรดา
พระเจ้าลูกเธอของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น พระเจ้าบรม
วงศ์เธอ กรมหลวงสมรรัตนศิริเชษฐเป็นพระราชปุตร์พระองค์แรกซึ่งเจริญ
พระชันษาขยับเท่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกในปีเริ่มรัชกาล
ปัจจุบันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรด ฯ พระ
ราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ ในการฉลองพระชันษามาแต่ก่อน ครั้น
ทรงพระราชดำริว่า กรมหมื่นราชศักดิ์โมศร์เป็นพระราชบุตรพระองค์แรกที่
ประทับพระชนมายุสมบูรณ์งคดเช่นนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรด ฯ พระราชทาน
พระบรมราชูปถัมภ์แก่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นราชศักดิ์โมศร์ ใน
การฉลองพระชันษา โดยทรงยินดี.

การฉลองพระชันษานี้ กรมหมื่นราชศักดิ์โมศร์ทรงปรารภจะ
บำเพ็ญพระกุศลบูรพเปิดพิทักษ์นิทานุภาพาน อุทิศถวายสนองพระเดช
พระคุณสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
ภาค ๑ ทรงบำเพ็ญราชพลัดสนอง พระเดช พระคุณพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวกับญาติมิตรด้อยกว่าภาค ๑ ในงานทั้ง ๒ ภาคนี้พระประสงค์
จะใคร่พิมพ์หนังสือแจกเป็นที่ระลึกเรื่องหนึ่ง จึงมีรับสั่งมายังราช
บัณฑิตยสภา ขอให้ช่วยเลือกเรื่องและจัดการพิมพ์หนังสือนี้ถวาย

ข้าพเจ้าได้ออกหาเรื่องหนังสือ พบหนังสือชอปปใจเรื่องหนึ่ง แต่เป็น
หนังสือเรื่องนอช ถึงกระนั้นเห็นว่าเหมาะสมกว่าหนังสือเรื่องอื่น
คือ เรื่อง คาทาพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานพระนามพระราชโอรสธิดา ด้วยหนังสือเรื่องนี้ประมุขพระพร
ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชโอรสธิดา เป็น
ศิริมงคลสมควรแก่ฐาน ๑ ยังมีข้อสำคัญอีกสถาน ๑ ด้วยเมื่อ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทววงศ์วโรปการทรงเริ่มรวบรวมหนังสือเรื่องน
กัณฑ์ เมื่อสมเด็จพระวัดตำมาตุจฉาเจ้า ฯ ทรงพิมพ์หนังสือครั้งแรก
ใน พ.ศ. ๒๔๖๗ กัณฑ์ ยังขาดฉบับพระราชนิพนธ์พระราชทานพระนามและ
พระพรแก่กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร ฟังทรงค้นพบและประทานมายังขอ
พระสมุด ฯ เมื่อพิมพ์หนังสือนี้แล้ว คงอยู่ยังมีได้พิมพ์ให้ปรากฏ
จึงเห็นว่าเหมาะแก่การที่จะพิมพ์แจกในงานฉลองพระชันษากรมหมื่นราชศักดิ์
สโมสร ในครั้งนี้ด้วย.

เจ้าฟ้าและพระองค์เจ้าพระราชโอรสธิดา พระราชนัดดา พระราช
ปนัดดาของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ที่พระชันษายืนยิ่งกว่า
หรือเสมอกับพระชันษาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกปรากฏใน
เวลานี้พระราชาธิดา คือ พระองค์เจ้าหญิงพดัมพระองค์ ๑

พระราชนัดดา (พระเจ้าลูกเธอในรัชชกาลที่ ๒)

พระองค์เจ้าหญิงยี่ดู่ พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงปุก พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าชายอรุณวงศ์ (กรมหลวงวรศักดิ์พิศาล) พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงเมี้ยนเข็ญ พระองค์ ๑

พระราชนัดดา (พระเจ้าลูกเธอในกรมพระราชวังบวร รัชชกาลที่ ๒)

พระองค์เจ้าหญิงกนิษฐา พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าชายพงศ์อิศร์ (กรมหมื่นกระษัตริย์ศรีศักดิ์เดช) พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงอำพัน พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าชายภุมเรศ (กรมหมื่นอมเรศวิกรม) พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าชายฤกษ์ (สมเด็จพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์) พระองค์ ๑

พระราชนัดดา (พระเจ้าลูกเธอในกรมพระราชวังบวร รัชชกาลที่ ๓)

พระองค์เจ้าหญิงอรุณ พระองค์ ๑

พระราชนัดดา (พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว)

พระองค์เจ้าหญิงเสงี่ยม พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงนิเวศ พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงละม่อม (สมเด็จพระยาดุสิตานุภาพ) พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงกนิวี พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าชายสิงหวิภา (กรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ) พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงบุตรี (กรมหลวงวรเสวรัฐสุดา) พระองค์ ๑

พระราชปนัดดา (พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

พระองค์เจ้าหญิงโสมาวดี (กรมหลวงถวัลยวรรณศิริเชษฐ) ยังดำรง

พระชนม์อยู่ พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าชายกมลศากันเดอัสวร (กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร) ยังดำรง

พระชนม์อยู่ พระองค์ ๑

พระราชปนัดดา (พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระ
บรมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

พระองค์เจ้าหญิงสุดาศาสตร์วรวิภา พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงภควดี ยังดำรงพระชนม์อยู่ พระองค์ ๑

พระองค์เจ้าหญิงนิลโฉม ยังดำรงพระชนม์อยู่ พระองค์ ๑

เป็นจำนวนพระองค์ชาย ๗ พระองค์ พระองค์หญิง ๑๕ พระองค์
รวมทั้งสิ้น ๒๒ พระองค์ด้วยกัน

เจ้านาย ๒๒ พระองค์นั้น เรียงโดยลำดับจำนวนพระชันษาดังนี้

พระองค์เจ้าหญิงแมนเขียน (รัชชกาลที่ ๒) พระชันษา ๙๐

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าหญิงวิมลศรี (พระราชธิดา)
รัชชกาลที่ ๒) พระชันษา ๘๔

พระองค์เจ้าหญิงนิเวศ (รัชชกาลที่ ๓) พระชันษา ๘๓

พระองค์เจ้าหญิงพลับ	(รัชชกาลที่ ๑)	พระชันษา ๗๒
พระองค์เจ้าหญิงยี่ลุน	(รัชชกาลที่ ๒)	พระชันษา ๗๒
พระองค์เจ้าหญิงปุก	(รัชชกาลที่ ๒)	พระชันษา ๗๑
พระองค์เจ้าหญิงอรุณ (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๓)	พระชันษา ๗๑
กรมหลวงวรเดรัจฉา	(รัชชกาลที่ ๓)	พระชันษา ๗๐
สมเด็จพระราชปิตุลาธิราช	(รัชชกาลที่ ๓)	พระชันษา ๗๙
พระองค์เจ้าหญิงกนิษฐา (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๒)	พระชันษา ๗๙
พระองค์เจ้าหญิงอำพัน (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๒)	พระชันษา ๗๙
กรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ	(รัชชกาลที่ ๓)	พระชันษา ๗๗
กรมหลวงสมรรัตนศิริเชษฐ (รัชชกาลที่ ๔)	ยังดำรงพระชนม์อยู่	พระชันษา ๗๗
กรมหมื่นอมเรศรัศมี (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๒)	พระชันษา ๗๗
กรมหลวงวรศักดิ์พิศาล (รัชชกาลที่ ๒)		พระชันษา ๗๖
พระองค์เจ้าหญิงกนิษฐา (รัชชกาลที่ ๓)		พระชันษา ๗๖
พระองค์เจ้าหญิงเล็งขม (รัชชกาลที่ ๓)		พระชันษา ๗๕
กรมหมื่นกระษัตริย์ศรีศักดิ์เดช (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๓)	พระชันษา ๗๕
พระองค์เจ้าหญิงภควดี (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๔)	ยังดำรงพระชนม์อยู่
กรมหมื่นราชศักดิ์โสภณ (รัชชกาลที่ ๔)	ยังดำรงพระชนม์อยู่	พระชันษา ๗๔
พระองค์เจ้าหญิงสุภาวรรค (พระราชธิดา)	(พระราชธิดา) (รัชชกาลที่ ๔)	พระชันษา ๗๓
		พระชันษา ๗๓

พระองค์เจ้าหญิงเกิดใหม่ (พระราชวังบวร ฯ รัชกาลที่ ๕) ยังดำรง

พระชนมอยู่ พระชันษา ๗๓

พระราชนิพนธ์ที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ เมื่อในรัชกาลที่ ๕ พระบาท

สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระนามพระราชโอรสธิดา เมื่อ
เวลาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเขียนเป็นตายพระราชหัตถเลขา ในชั้นแรกเป็นแต่
พระราชทานพระนามแต่พระราชทานพระพรเป็นภาษาไทยเป็นพัน ต่อมาใน
ชั้นหลังทรงพระราชนิพนธ์คาถาภาษามคธ พระราชทานพระพรต่าง ๆ กัน
ทรงเขียนพระราชหัตถเลขาเป็นอักษรขอมถวายพระราชทานกับพระราชหัตถเลขา
อักษรไทย ซึ่งพระราชทานพระนามแต่พระราชทานพระพรเป็นคู่กัน

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการได้ทรง
พยายามรวบรวมสำเนาคาถาพระราชนิพนธ์ ซึ่งพระราชทานพระราชโอรส
ธิดา กับทั้งคำแปลไว้ได้ โดยมาก ทรงหมายว่าจะพิมพ์ในโอกาสอันใด
อันหนึ่งอันสมควร แต่ยังไม่ทรงรวบรวมได้บริบูรณ์จึงมิได้พิมพ์ ประทาน
ฉบับมาไว้ในหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร

กรรมการราชบัณฑิตยสถานขอ ถวาย พระพรแด่ พระเจ้า บรมวงศ์เธอ
กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร ในโอกาสที่ได้ทรงบำเพ็ญพระกุศลฉลองพระ
ชันษาในครั้งนี้ ขอให้ทรงพระเจริญด้วยสรรพสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล
พระชนมสุขสวัสดิภาพเป็นนิจกาลเทอญ.

๓๖ พฤษภาคม

นายกราชบัณฑิตยสภา

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

สารบัญ

กรมหลวงพิชิตปรีชากร	หน้า ๑
เจ้าฟ้ากรมขุนธำมรงค์ดิษกัทยา	๑๑ ๒
กรมหลวงอดิศรอุดมเดช	๑๑ ๓
กรมหมื่นภูวเรศธำรงศักดิ์	๑๑ ๔
กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม	๑๑ ๖
กรมหลวงพรหมวรานุรักษ์	๑๑ ๗
กรมหมื่นราชศักดิ์โมลี	๑๑ ๘
พระองค์เจ้าอุณากรรณอนันตโรไชย	๑๑ ๑๐
กรมหมื่นทิวากรวงศ์ประเสริฐ	๑๑ ๑๒
พระองค์เจ้ากาพย์กนกวรรณ	๑๑ ๑๓
สมเด็จพระบรมราชาเทววงศ์อโศก	๑๑ ๑๕
พระองค์เจ้าหญิงอรไทยเทพกัญญา	๑๑ ๑๗
พระองค์เจ้าหญิงบุศย์บงกเบิกบาน	๑๑ ๑๘
กรมพระดมมตอมรพันธุ์	๑๑ ๑๙
สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์	๑๑ ๒๑
กรมหมื่นวิจิตรวราณปรีชา	๑๑ ๒๓
สมเด็จพระปิตุจฉาเจ้าสุทนต์มหารัชมิ่ง พระอัครราชเทวี	๑๑ ๒๕
พระองค์เจ้านางวิมลนาถ	๑๑ ๒๖
กรมหมื่นพงศาติศรหมื่น	๑๑ ๒๗

พระองค์เจ้าหญิงบิณญาเบญจมา	หน้า ๒๙
กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์	๖ ๓๐
กรมพระดำรงราชานุภาพ	๖ ๓๒
พระองค์เจ้าหญิงนงศราญอุทุมม์	๖ ๓๔
พระองค์เจ้าศรีเสาวภาคย์	๖ ๓๖
สมเด็จพระพันวัสสาอศานายายเจ้า	๖ ๓๗
กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา	๖ ๓๙
สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์	๖ ๔๑
กรมขุนมรุพงศ์ สิริพัฒน์	๖ ๔๓
พระองค์เจ้าหญิงกัญจนากว	๖ ๔๕
พระองค์เจ้าหญิงบุษบงษ์บัวผัน	๖ ๔๗
สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี	๖ ๔๙
พระองค์เจ้าหญิงเซไขดวง	๖ ๕๑
กรมหลวงทิพยรัตน์ กิริฎกุลณี	๖ ๕๓
พระองค์เจ้าหญิงประจักษ์ศรีไศ	๖ ๕๕
พระองค์เจ้าหญิงประพาฬศรีมี	๖ ๕๖
พระองค์เจ้าหญิงเสาวภาคย์พรรณ	๖ ๕๗
พระองค์เจ้าหญิงประดิษฐาสารี	๖ ๖๐
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	๖ ๖๒
กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย	๖ ๖๓
พระองค์เจ้าหญิงพวงสร้อยสอางค์	๖ ๖๕
พระองค์เจ้าหญิงประไพศรีสอาด	๖ ๖๗

คาถาพระราชทานพระนามพระราชโอรสธิดา
พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔

กรมหลวงพิชิตปรีชากร

พระราชทานพระนามว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าคัคณางคยุด
สถิตภักดีลักษณ พยัคชนาม จงเจริญชนมายุ สุข พล ปฏิภาณ ทุก
ประการ เทอญ

พระนามพระราชทาน ณวัน ๕ ๗ ๑๒ ค่ำ ปีมะเสาะ สัปตศก

คาถาพระราชทานพระนาม

คคณางคยุดโตยี่	สุโขโต โหตุ กุมารโก
ที่ชายโก จิรณชี่วี่	ชินาคู สัพพสตุตเว
อขมบี ราชกุมารโ	อโรโค นิรุบทุทโ
โหตุ ฤทุทธิณจ ปบุโปตุ	วิภาเว กุตถันตเถ

คำแปลคาถา

กุมารน้อยชื่อว่าคคณางคยุดตน จงมีสุข มีอายุยืน มีชีวิตนาน
ชนะศัตรูทั้งปวง อนึ่งราชกุมารนี้ จงไม่มีโรค ไม่มีอุปัทว ถึงซึ่งความ
เจริญในสัมบัติอันเป็นของตระกูล เทอญ

เจ้าฟ้ากรมขุนจัตติยภัทยา

ให้พระนามพระเจ้าดุกเซอหญิง ในหม่อมเจ้าพรรณรายว่า พระ
เจ้าดุกเซอ พระองค์เจ้าภรรณิกาแก้ว จงเจริญอายุ วรรณ สุข พด
ปฏิกาน ในนามวรรคบริวารวันทุกประการ เทอญ

พระราชทาน ณวัน ๕ ๓ ๒ ค่ำ ปเถาะ ด้ปัดศก

คาถาพระราชทานพระนาม

สุทินนี้ อัย โหตุ โสภา ราชกุมาริกา
ที่ชายุกา อโรกั ๑ ตาภินี ๑ ยัสสุสินี

คำแปลคาถา

ราชกุมาริกางามนี้ จงมีความสุขและมีอายุยืนยาว ไม่มีโรคาพาช
และมีตารมียศ เทอญ

สำนักหอสมุด

กรมหลวงอดิศรอุดมเดช

พระราชทานพระนามว่า พระเจ้าสุทนต์ พระองค์เจ้าสุทนต์
ชัชฌานาม จึงมีความวิวัฒนาการ ด้วยชนมายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ
ดั่งมีกับวิบุรณทุกประการ เทอญ

คาถาพระราชทานพระนาม

สุทนต์สุทนต์มาโรย	สุทนต์สุทนต์มา
ชาติกาตว ปรุจาย	ราชธามปรุจวมโน
ที่มายุโก สุทนต์ โหตุ	อโรโค อุตุมิอุมโน
อนนตราโย ชินาค	สุทนต์ สุทนต์
เปตีก มาติคณจาบี	ตมต วิภว สุทนต์
มาโหตุสุทนต์ โทจิเทว	อนนตราโย กทาจิบี
ตกลสุทนต์ โดกลสุทนต์	ปมาณ รกษตัง น

คำแปลคาถา

กุมารซึ่งสุทนต์สุทนต์นี้ จึงเจริญสุขทุกเมื่อ จึงเจริญด้วยราชธามตั้ง
แต่เกิดเที่ยง จึงมีอายุยืน มีสุข ไม่มีโรค เจริญด้วยอุมิ ไม่มีอันตราย
ชนะศัตรูทั้งปวงทุกเมื่อ ชนึ่งจึงได้สุทนต์สมบัติของบิดามารดา อันตราย
อันใดอันหนึ่งอย่าพึงมีแก่กุมารนี้ทุกเมื่อ ชนึ่งประมาณของ โดกลทงชันจง
รักษากุมารน

กรมหมื่นภูธเรศธำรงศักดิ์

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
พระราชทานพระนามว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าทวี่ถวัลย์ตาภ นาคนาม
จงเจริญอายุ วรรณ สุข พศ ปฏิภาณ สรรพสวัสดิ์ทุกประการ เทอญ
พระราชทานณวัน ๒ ๓ & ๕ ค่ำ ปีมะโรง ๒๓๖๓

คาถาพระราชทานพระนาม

ทิวส์มบุคิตาโกโหว	กุมารโอย์ สุชาติโก
พราหมณณา กุจุฉิชาโตบี	เสฏฐโฬว ราชบุคิตโก
สัพพทา สติโต โหตุ	อโรโค นิรูปทุโหว
ที่ชายุโก ยสส์สั๊ จ	เตชวา บริวารวา
ถากั โสณฺณทิวณฺณ	กาเต กาเต ปุณฺณปุณฺ
ชินาตุ อโรโย สัพพะ	บีตุโน จตุตโณมี จ
อนนฺตราโย สัพพตถ	สุชี เตวี สยั วสั
ปติฏฐา โหตุ สัพพะ	ฉาคัน อตุถกามิน
ชนกสั๊ส บีตุโนว	ตภาคั รกฺขิตุํ ยสั
พทุชชาติอานุกาเวณ	เทวา รกฺขนตุํ นั สทา

คำแปลคาถา

กุมารนี้จงมีนามว่า ทวี่ถวัลย์ตาภ เกิดแต่ครรภ์มารดาอันเป็น
เชื้อพราหมณวงศ์ เป็นราชบุตรอันประเสริฐ จงเป็นผู้ มีความสุข
นิราศไว้ โรคาพาชชบุท์วันตราย มีอายุยืนยาว และมีอิสสรียศและบริวารยศ

มีเตชานุภาพ เป็นผู้มีตาภมากได้เงินทองบ่อย ๆ เนื่อง ๆ ทุกครั้งทุก
คราว จงชนะข้าศึกทั้งห้าของบิดาและของคนด้วยทั้งสิ้น ไม่มีอันตราย
ในสถานทุกแห่ง และจงมีความสุข ประพฤติโดยดำพั้งมีอำนาจในตน
เป็นที่พึ่งแก่ญาติทั้งปวงบรรดาที่ใคร่ประโยชน์แก่ตน และจงได้เพื่อจะ
รักษายศของบิดาผู้ชนเกิด เทพตาทั้งห้า ยกับทั้งอานุภาพตามรัตนมี
พระพุทธรูปเป็นต้น จงรักษากุมารนั้น จงทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม

สมเด็จพระบรมเทวมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระ
ราชทานพระนามว่า พระเจ้าตูกเซอ พระองค์เจ้าทองกองก้อนใหญ่ นาค
นาม จงเจริญอายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ ศรีสวัสดิ์ทุกประการ เทอด

คาถาพระราชทานพระนาม

มหาไศน์ณเบ็ญทิวาตี	เขอนุนาโมว อตุลโต
โหเหตุวราย สุกุมารโ	มหาสุวณณตภาโต
อโรโค สุจิต โหตุ	ทิมายุโก อโภบิโย
สทา ตาภี ยสสุตี่ ฯ	รกขคฺ ปิตุโน ยส
สพเพหิ สามคฺติเยหิ	ปโหตุ อภิรกฺขิตุ
ยาวชิวํ ปิตุ กิจจํ	ตภคฺ กุลตฺนคฺคิ

คำแปลคาถา

กุมารตน^{นี้} จงมีชื่อว่า ทองกองก้อนใหญ่ อย่างนี้เถียว โดยเนื่อ
ความ เพราะได้ทองแท่งใหญ่ จงไม่มีโรค เป็นสุข มีอายุยืน อันใครๆ
ให้กำเริบไม่ได้ จงมีตภา แดะมัยศ รักษาเกียรติยศของบิดาได้ในกาลทุก
เมื่อ จงขากเพื่ออภิบาลกิจของบิดา ด้วยความสามารถทั้งปวง จนตลตช
ชีพ จงได้ทรัพย์สมบัติสำหรับตระกูล

(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส)

กรมหลวงพรหมวรานุรักษ์

สมเด็จพระบรมเทวมหากษัตริย์ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
 ขอนานนามกุมาร ซึ่งประสูติ ณวัน ๒๖ ค่ำ ปีมะโรง อัฐศกนี้ว่า
 พระเจ้าตุ๊กเชอ พระองค์เจ้าเกษมสันตโศภากษย์ พยัคฆนาม จงเจริญ
 อายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ ตรีประ เสด ศรีสวัสดิ์ เทอญ
 ขนานนาม ณวัน ๕๖ ค่ำ ปีมะโรง อัฐศก เป็นปีที่ ๖ ใน
 รัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

เชมสันตโศภโคยติ	เชวณฺหิ กตนาม โภ
กุมารโย มยา วรรณ	ชาโต ที่ขายุโก สุขี
โหตุ สทา มหาเศส	มหาปณฺโณ มหพฺพโต
มหทุชโน สิริมา จ	สมฺมาว วฑฺฒตํ สุขี
อัสโยห สัพพสคฺคฺหิ	อปาโป อณฺณการโก
ตภาตํ ปตฺถิสฺสาเปตฺตุ	กุตํ สุขุมฺหิ เปติกํ

คำแปลคาถา

กุมารผู้เกิดแล้วนี้ มีชื่ออันเร่าผู้เป็นพระราชกรัทำแล้วอย่างนว่า
 เกษมสันตโศภากษย์ จงมีอายุยืน มีสุข มีอำนาจมาก มีปัญญามาก มี
 กำลังมาก มีทรัพย์มาก มีสิริทุกเมื่อ ความสุขจงเจริญโดยชอบ ศัตรู
 อย่างมิได้ ไม่เป็นผู้เดือดร้อน ทำการของคนอื่น จงได้เพื่อจะตั้งซึ่ง
 ตระกูลของบิดาไว้ในความสุข

กรมหมื่นราชศักดิ์สโมสร

สมเด็จพระปรมเรนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
 พระราชทานพระนามพระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าชาย ซึ่งประสูติณวัน ๒๙^{๑๒}
 ค่ำ ปีมะโรง อัฐศกนี้ว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้ากมตาสนันต์เดอสร
 พยัคฆนาม จงเจริญเบญจพิชพร ทฤฆายุ พรวรณ สุธ พด ปฏิภาณ
 ทุกประการ เทอญ

พระราชทาน ณวัน ๕^{๑๓} ค่ำ ปีมะโรง อัฐศก

คาถาพระราชทานพระนาม

สัพพทา	สุโขโต โหตุ	ทัญชโย	อนามโย
กุมารโ	โหตุ นามเณ	กมตาสนันนิมิตโต	
จะเรียกว่าพระเจ้าลูกเธอ	พระองค์เจ้ากมตาสนันต์เดอสร	ตาม	เทอญ
อโรโค	จ จิรณชีวี	สัพพตถ	สุชวฑฒโน
สัมปตยา	ปรีวาเรน	ยเสน	จาณิวฑฒตุ
มาตาบิฑู	นุ ทหยานิ	กมตาสนันนิมิตโต	
ปุเรเตอวราย	กุมารโ	ปคโต	วฑฒมิตโต
ตัตวา	ปาปเชคุจดี	สัพพทา	อนันตโย
ตถค	จ ตถารูปี	ชานุกา	ว คโต
ยถา	อัย สัมมารกโช	กุดวงส์	อหามิต
หามิยามานมูมิ	เนตุ	วฑฒมิต	ปุนนิต

อนนทราโย สัพพตถ
โศคุ พุทฺธาภิวกุณฺโณ

อาสาปตีทฺธิสาชโก
อานุกาเวณ สัพพทา

ศ. พ. ป. ม. มงกุฏ

ราชดำรินทร

คำแปลคาถา

ขอกุมารโดยนามว่า กมดาสน์เลอสรร์ จงไม่มีทุกข์ มีความสุข
ดำรงอยู่ มีอายุยืนนาน ในกาลทุกเมื่อ ขอกุมารกมดาสน์เลอสรร์นี้ จง
ไม่มีโรค มีชีวิตอยู่ยาวนาน มีความเจริญรุ่งเรืองดำรงอยู่ ในกาลทั้งปวง จง
เจริญยิ่งด้วยสมบัติ บริวาร และยศ ทำเหตุทมิฬของมารดาบิดาให้เต็มต้น
ด้วยปิตุปรโมทย บรรลุความสุขความเจริญด้วยประการนั้น ๆ จงเป็นผู้ มีศีล
เกื้อยคดกตต่อบาปกรรม ไม่มีเสียดจัญไร ในกาลทั้งปวง และจงได้
อานุกาพเห็นปานนั้นจากที่นั้น ๆ ขอกุมารกมดาสน์เลอสรร์ ซึ่งมีอาภักขา
โดยชอบด้วยประการไรนั้น จงอย่าทำตระกูลวงศ์ให้เสื่อม แม้ตระกูลวงศ์
จะเสื่อมไป ก็จงนำความเจริญมาในเบื้องหน้าอีกต่อไป จงอย่ามีอันตราย
ดำเร็จประสทธิตามความมุ่งหมาย ในสิ่งทั้งปวง ด้วยอานุกาพแห่งอุดม
วัตถุมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น ในกาลทุกเมื่อ เทอญ

(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส)

พระองค์เจ้าอุณากรรณอนันตนรไชย

สมเด็จพระบรมเทวมหิศวกร พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
 ขอชานคังนามราชกุมาร ผู้ครองคันทนา พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้า
 อุณากรรณ อีกอย่างหนึ่งว่า อนันตนรไชย ครุฑนาม ขอจงได้ มีความ
 เจริญชนมายุ พรรณ สุข พล ปฏิภาณ สรรพสวัสดิ์สุขทุกประการ เป็นที่
 พึงแก่เกียรติยศของบิดามารดา เทอญ

พระราชทานพระนาม ณวัน ๓.๓.๕๓ บีมะเส็ง ยังเป็นฮัซซีก
 ปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

อุณากรรณอนันตนร	ชโยติ กตนามโก
ชาโต ราชกุมารโย	บุเรนโต บิตุ ปตุณิ
สูชี ที่ชายุโก โหตุ	อโรโค นิรูปทุโ
มหานภาโว จ โหตุ	มทุชโน มหายุโส
ยลา จ บิตุโน ฉนุโท	ตถา รกุชตุ มาตริ
ยลา จิริ สีสัสมาตา	ปุตทานุภาวสุธา
อณเอบี อนติกมณเอบี	สเปตุวา บิตรี สัก
ปัจจุตติเก ฉนุเตบี	ชินาคู สัพพทาโส

คำแปลคาถา

พระราชกุมาร ซึ่งประสูติแล้วของคันทนา ทรงพระนามว่า อุณากรรณ
 อนันตนรไชย ได้ตั้งความปรารถนาของบิดา จงเป็นสุขมีอายุยืนนาน
 จงอย่ามีโรค จงปราศจากความขัดข้องวุ่นวาย จงมีอำนาจใหญ่
 ประกอบไปด้วยทรัพย์ และยศเป็นอันมาก บิดามีความรักใคร่ในมารดา

ฉันใด พระราชกุมารก็จงรักษามารดาฉันนั้น มารดาเป็นที่อาศัยของ
บุตรนานเพียงไร เจริญได้ก็ด้วยอุปการาของบุตร แม้นอื่นนอกจาก
บิดาคณแล้วไม่ล่วงเกิน ขอพระราชกุมารองคณจงชนะข้าศึกทั้งหลาย
ไม่มีที่สู้ในกาตทั้งปวง เทอญ

ความสำเริงใจฉัน

สำนักหอสมุด

กรมหมื่นทิวากรวงศ์ประวัต

คาถาพระราชทานพระนาม

ตั้งชื่อ โหตุ กุมาโรย	ชาเรนโต อวุหย์ อิติ
เซมตั้งสิริสุภโยโค	อิติ ทินัน สุนามโต
อทุโช มหทุชโน โหตุ	มหาโกโค สุวทุฒโน
ที่ฉายโก อโรโค จ	ยลตั้งสิ ปริวารวา
ชีนาตุ อานุภาเวณ	ตั้งเพ ปจจตุกเก ติทา
อตั้งโยห ตั้งพุดตตุหิ	มหิตุชโก ตั้งโรบี จ
ยี่ ยี่ อิจฉินติ ปัตรา	ตั้งพัพ อตั้งมี ตั้งมิชตุ
ยกา ไล ตั้งมา รกเขยย	ตั้งตั้ง บิตุโน ยตั้ง

คำแปลคาถา

กุมารนี้ มีนามอันเราทำได้ทำได้ให้แล้ว โดยความไพเราะว่า “เกษมศรีสุภโยค” จึงมีความสุข มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโรคสมบัติใหญ่ เป็นผู้เจริญ มีอายุยืนยาวไม่มีโรค จึงเป็นผู้มียศและบริวาร ศัตรูทั้งปวงทั้งหายไม่พึงคุมเหงได้ จึงเป็นผู้มีฤทธิศักดิ์ อำนาจศักดิ์ทั้งหายทั้งสิ้น ด้วยอานุภาพทุกเมื่อ สิ่งใด ๆ ที่เราปรารถนาแล้ว ขอสิ่งนั้น ๆ ทั้งหมดจงสำเร็จในกุมารนี้ จุฬารักษาของบิดาไว้ โดยชอบฉะนั้น

มั่งคั่งมีทรัพย์ใหญ่ ไม่มีความวิตกกังวลในกาตทั้งปวง และจงเป็นผู้ตามรักษา
วงศ์ รักษาตระกูลอันเป็นของบิดา ที่บิดาได้รักษามาแล้ว และจงรักษา
มารดาของตนด้วย มารดานั้นจะไม่พึงเป็นที่พึงแก่ผู้อื่นด้วยประการใดแต่
ถ้าหากบุตรของเรา จะพึงละมراءาส์ออกบรรพชาถึงอนาคาเรียปฏิบัติ
จงถึงความเจริญงอกงามไพบูลย์ ในพระพุทธศาสนา เทอญ

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระ ฯ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอ
ตั้งนามกรบุตรชาย ซึ่งประสูติ ณวัน ๗ ๓๒ ค่ำ ปีมะเมีย สัมฤทธิศก
นี้ว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าเทวัญอุทัยวงศ์ นาคนาม จงเจริญ
อายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ สรรพศรีสวัสดิ์สุขทุกประการ เทอญ
ตั้งนามมา ณวัน ๕ ๓๒ ค่ำ ปีมะเมีย สัมฤทธิศก เป็นวันที่ ๒๗๕
ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

เทวัญคโรทยวงศ์	อิติ เสด็จจาภิเชยโยโต
นาม โทตุ กุมารสุต	อิมสุเดจ ปัยสุต เม
รัตนคตยเตเชน	มยุหญา ปุณฺณเตชสา
อภัย ที่ชยาโย โทตุ	กุมารโ มม ปุตุโก
อโรโค สุทธิโต อทุโร	ยสวา ปวิจรวา
สมนุภาคโต จ โทตุ	ตถารุเปน เตชสา
ยถา สกั รกุเชยย	มาตรี อณฺณโปสโต
กุตญจ อนุรกุเชยย	เปติกมฺปิ อนาคเต

ลิตฺธิ อสุตุ

คำแปลคาถา

คำที่ชื่อว่า เทวัญอุทัยวงศ์ นี้ เป็นชื่อของกุมารผู้ เป็นที่รักของเรา
นี้ทีเดียว ดำไว้โดยเป็นนามอันประเสริฐ ด้วยเดชบุญของเราที่เกิดแต่

หมอด่ามแห่งรัตนตรัย จงช่วยให้กุมารผู้บุตรของเรา^{นี้} ให้มีอายุยืน
 นาน อย่ามีโรค ให้มีความสุข สัมบูรณ์ด้วยสมบัติ ถึงพร้อมด้วย
 บริวารยศ ด้วยเดชะ (คำอธิษฐานนี้ อ่างคุณพระรัตนตรัยและเดชบุญ
 ของเรา) ที่มีรูปเช่นนั้น จงให้กุมาร^{นี้} ศึกษามารดาของตนอย่างไร ถ้า
 ในอนาคตเป็นคนเลี้ยงคนอื่นแล้ว ก็พึงให้ วิชาตระกูลของบิดาต่อไป
 เทอญ

ความสัมฤทธิ์ จะมี

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงอรไทยเทพกัญญา

สมเด็จพระบรมเทวมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ขอ
 ทรงนามบุตรซึ่งเกิดในวัน เป็นวัน ๓๑ ๓๐ ค่ำ ปีมะแม เอกศก นั้นว่า
 พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา วรรคบริวารฉาภิ วรรคเดช
 อันตออักษร จงเจริญอายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ ดีวิสัยดีสุขทุก
 ประการ เทอญ

ตั้งนามมา ณวัน ๕ ๑ ๓๓ ค่ำ ปีมะแม เอกศก

คาถาพระราชทานพระนาม

สุชินี จ	อโรคา จ	สุพพา	นิรุบทุทวา
อัย มม	ชีตา โหตุ	มหาชเนน	บุชิตา
อุทขุย	เทวกณณาติ	ตทุชนามา	สุทวาริกา
ธทา	อเวกตา โหตุ	จิรมุจ	ชีวิต ภูถ์

คำแปลคาถา

ชิตาของเรานเป็นทวาริกางามดี จงเป็นผู้ได้นามว่า อรไทยเทพกัญญา
 อันมหาชนบุชานับถือ และจงมีความสุข นิราศไว้คู่กับทวารอินทรายนกาด
 ทั้งปวง อย่ารู้ วิตถวิปริตเสื่อมไป และจงดำรงชนม์ชีพอยู่นานยิ่ง เทอญ

พระองค์เจ้าหญิงบุษบงก์เบิกบาน

สมเด็จพระปรมณทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
 นามบุตรหญิงซึ่งลำดับเป็นมารดา คดอดในวันที่ ๕ ๖ ๔ ค่ำ ปีมะแม เอกศก
 เวตา ๕ ที่นั่น ให้มีนามว่า “ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าบุษบงก์
 เบิกบาน ” วรรณบริวารมณฑลในอาทยันต์อักษร ขอจงเจริญอายุ วรรณ
 สุข พด ปฏิภาณ และความดีสวัสดิ์ศรีศุภผลสมบัติ และอาโรคยคุณ
 ทุกประการ เทอญ

ตั้งนาม ณวัน ๑ ๖ ๕ ค่ำ บวดยังเป็นเอกศก เป็นวันที่ ๓๒๔๕
 ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

บุษบงก์วิกาสะติ	กตนา มา กุมาริกา
ปียา มนาพา ชิตา เม	ชาตา อัย สมาสติยา
อโรคา สุทิน โหตุ	ทชายุกา มหัทธนา
รกุชต์ กุชรมุณจ	บีตรี มาตรมบี จ

คำแปลคาถา

กุมารน้อยชิตานเป็นที่รักที่เจริญใจของเรา ผู้เกิดแต่ลำดับนี้ มีชื่อ
 อันเรากระทำแล้ว ว่า บุษบงก์เบิกบาน จงไม่มีโรคเป็นสุขมีอายุยืนมีทรัพย์
 จงรักษาไว้ซึ่งธรรมของตระกูล และมีคามารดา

กรมพระสัฒมตอมรพันธุ์

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ขอ
ตั้งนามบุตรชายที่เกิดแต่หุ่่นเป็นมารดา คชอดในวัน ๖ ๗ ๓๐ ค่ำ ปีมอก
โทศก เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบันนั้น เป็นนามว่า พระเจ้าลูกเธอ
พระองค์เจ้าสวัสดิประวัติ อัญนาม จงเจริญอายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ
ศรีร่มบัตติบริวารยศทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๕ ๗ ๓๒ ค่ำ ปีมอกโทศก เป็นวันที่ ๓๔๔๕ ในรัชกาล
ปัจจุบันนี้

กาถาพระราชทานพระนาม

สุขี	ทัญญาโก	โหตุ	ชโรโค	นิรุบทุโ			
สวฤทธิ	ปดคุติ	นาโม	อัย	ราชกุมารโก			
ราชวโ	ยโค	ชาโค	เสฏฐโ	โหตุ	ตโตว	โ	
อเชษฐโย	สัพพต	คชหิ	สัพพทามิ	นิรพพุ	โท		
อทุโร	มหทุชโน	จามิ	มหาโก	โค	อทุคโค	โค	
มหาธำโร	อตุถโย	โหตุ	ยสส	ส	ปริวารว		
สุมพุท	ส	จ	มม	ส	จ	ามิ	เคชธำ
เทวาน	ญจานุ	ภาวน	สัพพ	มิฏฐ	จ	สมิช	ณตุ

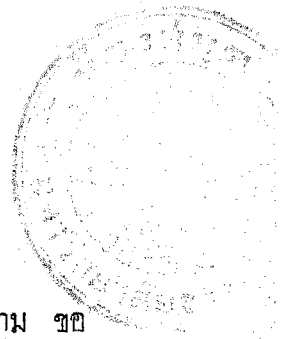
คำแปลกาถา

ราชกุมารน้อยนี้มีนามชื่อว่า สวัสดิประวัติ จงมีสุข มีอายุยืน ไม่
มีโรค ไม่มีอุปัทว จงประเสริฐในราชวงศ์ อันศัตรูทั้งปวงชนะไม่ได้ ไม่มี

อันตรายทุกเมื่อ อนึ่งจงเป็นผู้นั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีสมบัติมาก ไม่ตก
ยาก มีหลักฐานใหญ่ ประกอบไปด้วยประโยชน์ มียศ มีบริวาร ด้วย
อำนาจพระสัมพุทธเจ้า และพระธรรมและพระสงฆ์ และอาณาภาพแห่ง
เทพดาทั้งหลาย ขอให้สิ่งทีปรารถนาสำเร็จทุกประการ

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์

สมเด็จพระบรมเทวมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ขอ
ตั้งแตงนามบุตรหญิงที่เกิดแต่เมียม ในวันที่ ๗ ๑ ๑๒ ค่ำ ปีมอกโทศกนั้นว่า
พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ วรรคศรีอักษรรวิจักร วรรค
บริวารและเศษเป็นอันอักษรรวิจักร จงเจริญด้วยอายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ
โภคสมบัติบริบูรณ์สรรพทั้งปวงทุกประการ เทอญ

ตั้งนามไว้ณวัน ๑ ๑ ๒ ค่ำ ปีมอกโทศก เป็นวันที่ ๓๕๐๔ ในรัชกาล
ปัจจุบันนี้ อายุบิดานับได้ ๒๐๕๑๓ วันมาแล้ว

คาถาพระราชทานพระนาม

สุนันทากุมารีรัตนาคติ	เขื่อนขามา อภัย สุกดา
อโรคา สุนัน โหตุ	นิทกุขา นิรุปทุวา
อทุธา มหทุธนา ส่า จ	มหาโภคคัต สธา
ยัสสดีนั อเวกตุตา	บริวารวดี ตถา
พุทุโห รุมโม จ สัโฆ จ	อโถ อารกขเทวดา
นจจัน อภิรกขโน	อนุศรายวิมุตติยา

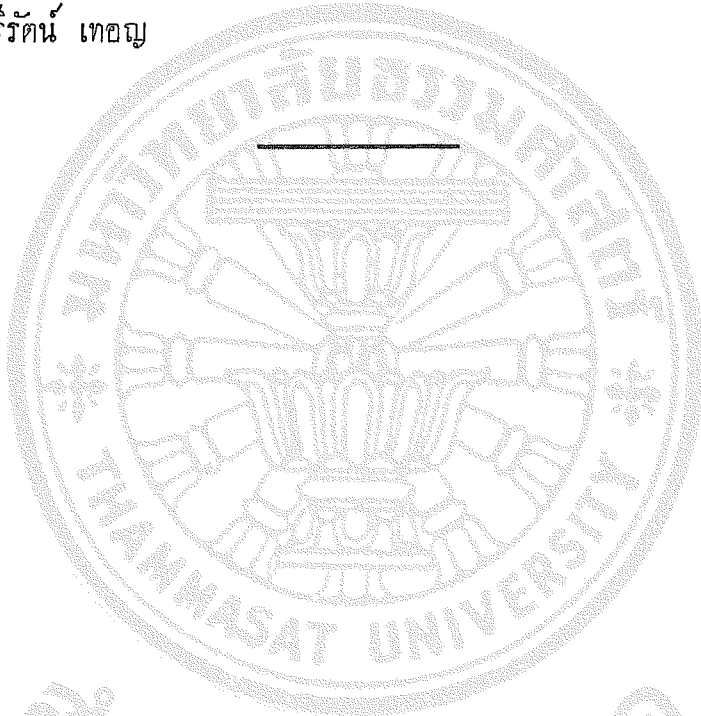
สิทธิ อสุตุ

คำแปลคาถา

พระองค์เจ้าหญิงองค์นี้ ทรงนามว่า สุนันทากุมารีรัตน์ อย่าง
ตั้งนี้ จงอย่ามีโรค จงมีความสุข ปราศจากทุกข์และความฉุนฉวยเกิด
พระองค์เจ้าหญิงนั้นจงมั่งคั่งด้วยทรัพย์มาก มีโภคมาก มียศและบริวาร

ไม่แปรผัน ขอพระพุทธเจ้าพระธรรมพระสงฆ์ กับทั้งอรัญญิกเทพดา จง
ช่วยอภิบาลรักษา พระองค์เจ้าหญิงสุนันทากุมารีรัตน์นั้น ให้พ้นไปจาก
อันตรายเป็นนิตย์ ขอความดีมีฤทธิ์จงมี แก่พระองค์เจ้าหญิงสุนันทา
กุมารีรัตน์ เทอญ

สำนักหอสมุด

กรมหมื่นวิจิตรวราณปรีชา

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
 ขอตั้งนามบุตรชายที่เกิดแต่ใหม่คเป็นมารดา ในวันที่ ๓๑ ค่ำ ปีมอกโทศก
 ๑๓
 นว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าจันทร์ทศจุฑาธรา ดึงหนาม ขอจงเจริญ
 อายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ ศรีสมบัติบริวารยศศักดิ์เดชาานุภาพอิสสรีย
 คุณ ทุกประการ ขอเชิญเทพดาได้เฝ้าดูอยู่รักษาทุกเมื่อ เทอญ
 ตั้งนามมาณวัน ๑๑ ค่ำ ปีมอกโทศก ศักราช ๑๒๒๒ เป็นปีที่ ๑๐
 ในรัชกาลปัจจุบัน

กาถาพระราชทานพระนาม

จันทตุดจุฑาธราโร	อิจุเจวี่ กตนามโก
กุมารโก มม ปตุโต	สุโขโต โหตุ สัพพทา
อโรโค อโรไซ โหตุ	อนันติ นิรูปทุทโว
ตภาคั จตุโร ชมุเม	อายุ วรรณ สุขั พลั
อทุโร มหทุชโน โหตุ	ยสสุสั ปริวารวา
มหาเตไซ มหาปญโธ	สณโท จ ปฏิภาณวา
สาธุนั อนุกมุบาย	เทวา รกขนตุ สัพพทา
รกชิกุ สมตุโธ โหตุ	บีตวั มาตรมุบี จ
ภาคโร ภคินิโย จ	สมานสนนถ อิม
ยถา ปจจุตฺถิถ สัพพะ	ชินเยยฺยึ เต อเสสโต

คำแปลคาถา

กุมารน้อยบุตรของเรา มีชื่ออันเรากระทำแล้วอย่างนี้ว่า จันทรทัต
 จุฑาทวาร จงมีสุขทุกเมื่อ จงไม่มีโรค ไม่มีวาศี ไม่มีจัญไร ไม่มีอุปัทว
 จงได้ธรรม ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุข พด จงมั่งคั่ง มีทรัพย์
 มาก มียศ มีบริวาร มีเดชมาก มีบุญญามาก เป็นคนตเอยค มีปฏิภาณ
 เพื่อดาทงหลายจงอนุเคราะห์รักษากุมารนั้นด้วยดีทุกเมื่อ กุมารนั้นจง
 สามารถรักษาบิดามารดาพี่น้องชายหญิง อันเป็นชนแต่เมื่อกันเหล่านี้ ให้
 เขาชนะข้าศึกศัตรูโดยสิ้นเชิง

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระปิตุจฉาเจ้าสุขุมาลมารศรีพระอัครราชเทวี

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
นามบุตรหญิงที่เกิดกับข้าพระพุทธเจ้า ประสูติวัน ๒๗ ค่ำ ปีมะโรงชคศกนั้นว่า
พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าสุขุมาลมารศรี วรรคบริวารเป็นอาทิและอันต
อักษร จงเจริญอายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ สรรพศุภกรรมสมบัติพิสดาร
บริบูรณ์ทุกประการ เทอญ

ตั้งนามไว้วัน ๒๗ ค่ำ ปีมะโรงชคศก เป็นวันที่ ๓๒๘๐ ในรัชกาล
ปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

สุขุมาดสิริมตี	ฉิติ นามเนน ฃายตุ
มม ชีตา อัย ชาคา	มาศุยาสดำ สมาดิยา
คเทว นามิ ชาเรนต์	สุชิน โหตุ สำ สทา
อทุชา มหัทธนา จาบี	ปริวารวตี สุธา
อโรคา อภิตนุตา จ	วทุฒมานา อนุกฤมา
ตภคิ พดสัมปนัน	สุปติฏฐิ มนาคคิ

คำแปลคาถา

ชิตาของเราผู้บังเกิดแต่ลำดับนี้ จงปรากฏโดยนามว่า สุขุมาดมารศรี
จงทรงนามนั้นไว้ มีสุขเต็มอ อหนึ่งจงมั่งคั่งมีทรัพย์มาก มีบริวาร จดงาม
ไม่มีโรค ไม่ลำบาก เจริญโดยลำดับ จงได้ซึ่งที่พึงอันบริบูรณ์ด้วยกำลัง
เป็นที่ต้องใจ

พระองค์เจ้าหญิงนารัตนา

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม เป็น
พระเจ้าแผ่นดินที่ ๕ ในพระบรมราชวงศ์นี้ ขอตั้งนามบุตรหญิงที่ประสูติ
ในวัน ๗ ๓ ๗ ค่ำ ประกาตรีศกที่ ๑๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้ว่า พระเจ้าลูกเธอ
พระองค์เจ้านารัตนา อรรคบริวารเป็นอาทิณคอกษร จึงมีความเจริญ
อายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ สรรพศรีสวัสดิ์ทุกประการ เทอญ
ตั้งนามภวัน ๕ ๓ ๑๐ ค่ำ ประกาตรีศก เป็นวันที่ ๓๗๗๐ ใน
รัชกาลปัจจุบันนี้

กาถาพระราชทานพระนาม

นารัตนาติ นามเน	ชย โหตุ กุมาริกา
มม ราชธิดา เสฏฐา	ชโรคา โหตุ สัพพทา
ชทุชา มหัทธนา โภคา	สัมปปีตา ยสัสสินี
สุทกฐา สัพพกิจุเจตุ	ปาส์สา กิริยาสุ จ
ปีตรี มาตธัญจาบี	อุภโต ฉาตถณี จ
รกษิคุ สัมตุลา โหตุ	สัมมา สัสตจี สทา

คำแปลกาถา

กุมาริกาซึ่งเป็นพระราชธิดาอันประเสริฐของเวลานี้ จึงมีพระนามว่า
นารัตนา และจงเป็นผู้ ไม่มีโรคเด็มขไป และจงมีคั่งมีทรัพย์ โภคสมบัติ
มาก และโพบุญด้วยอิสสรียยศบริวารยศ บริษาดลาดในกิจการงานทั้งปวง
ให้ประกอบด้วยกิริยาเป็นที่เขาสรรเสริญ และให้มีปรีชาสามารถ ชาญวิเศษ
นิคามารดาและญาติวงศ์ทั้งสี่ของฝ่าย และจงมีที่ดาจรรวักตรเด็มขไป เทอญ

กรมหมื่นพงศาติศรมหิป

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
 นามบุตรชายที่เกิดแต่เพียงผู้มารดา ประสูติวัน ๓ ๖ ๙ ค่ำ ปีระกาตรีศก
 นี้ว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าไชยานุชิต สืบนาม จึงมีความเจริญ
 อายุ วรรณ สุข พล สรรพศรีสวัสดิ์ดีสุดทุกประการ เทอญ
 ตั้งนามกรมาวัน ๕ ๖ ๑๐ ค่ำ ปีระกาตรีศก เป็นปีที่ ๑๓ ฤกษ์วันที่ ๓๗๗๗
 ในรัชกาลปัจจุบันนี้ คักราช ๑๒๒๓

คาถาพระราชทานพระนาม

ชยานุชิตนาเมย์	โหตุ มยุห์ กุมารโก
สุขี ที่ขยายโก อทุไซ	อโรโค นิรุปรทุโก
ปวิวารวา ยสส์สึ จ	มหาโภโค มหทุชโน
รกุชิตุ ส้มตุโถ โหตุ	บีตรึ มาตรมบี จ
อโถบี ปติฐเจ้า โหตุ	ฉาตกานั ตถา ตถา
พทุชสส์ เจว ชมมสส์	สัสมสส์ จาบี ส่ารุกั
คุณา รกุชนตุ คณญเวว	กุมาริ ราชวงศ์
รัตนตุยานุภาเวน	รัตนตุตยเตชส์
อัย ที่ขยายโก โหตุ	สัพพทามิ อนันติโก

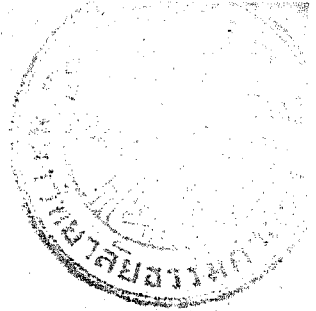
คำแปลคาถา

กุมารน้อยของเราคนนี้มีนามชื่อว่าไชยานุชิต จึงมีสุข มีอายุยืน มี
 คั่ง ไม่มีโรค ไม่มีอุปัทว มีบริวาร มียศ มีโภคมาก มีทรัพย์มาก อนึ่ง

จงเป็นทพงของญาติทงหลาย ด้วยประการนี้ คุณทงหลายแห่งพระ
พุทธเจ้าและพระธรรมพระสงฆ์ จงรักษากรรมชึ่งเกิดในราชวงศ์นี้ด้วยดี
ด้วยอานุภาพและด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัย ขอให้กรรมชึ่งอายุชึ่งนี้ ไม่มี
เสี้ยนดัจฉัยไรทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงบุญจบเบญจมา

สมเด็จพระบรมเทวมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
นามกรบุตรหญิง ที่ประสูติออกวัน ๓ ๑ ๑๒ ค่ำ ปีระกาตรีศกนั้นว่า พระ
เจ้าดุษฎี พระองค์เจ้าบุญจบเบญจมา วรรคตรีเป็นชาติอักษร และ
ชั้นศอกษร จงเจริญพรคืออายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ ธรรมพละสมบัติ
ดีด้วยดีทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๔ ๑ ๓ ค่ำ ปีระกาตรีศก ๑๒๒๓ เป็นปีที่ ๑๓ และเป็น
วันที่ ๓๗๖๔ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

ปญฺจบปญฺจมา นามายํ การุญฺณา มม ชิตฺกาท
สุชนํ จ อโรคา จ โหตุ อทฺธา มหทฺธนา
อจฺจนฺตํ สุวิสุทฺธสุตํ รัตนตฺตยสุตํ ตํ สุทา
ปวตฺตมานานุกาโว สุมฺมาถ อภิกฺขตฺตุ

คำแปลคาถา

ชิตาน้อยของเราอันประกอบด้วยความกรุณานี้ มีชื่อว่าเป็นจบ
เบญจมา จงมีสุข ไม่มีโรค มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก อานภาพอันเป็นไป
อยู่เสมอ ขอพระรัตนตรัย อันหมดจดดีเลิศเกิน จงรักษาคุณาวี
รนี้ด้วยดีทุกเมื่อ

พวกข้าศึกทุกเมื่อเกิด และจงเป็นผู้ดำมารถอย่างยิ่ง เพื่อจะรักษา
มารดาเกิด

(หมายเหตุ โภคี และโภควา ๒ ศัพท์นี้ แปลว่ามีโภคะอย่าง
เดียวกัน หรือจะแปลอย่างอื่นอีกอย่างไรได้ ยังไม่ทราบจึงได้
ถ้าศัพท์ที่โภควานจะเป็น ภาคุยวา หรือ ภาคุควา จะให้ ได้ความดีขึ้น
ทั้งไม่ซ้ำความกับโภคี ภาคุยวา หรือ ภาคุควา แปลว่า มีโชค)

สำนักหอสมุด

กรมพระตำราพระราชานุญาต

สมเด็จพระปรมเรนทรมหามงกุฏ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
 ผู้มีลา ขอตั้งนามกุมารบุตรที่เกิดแต่ขุ่มเล็กเป็นมารดานั้น และตั้งคลอด
 ในวันที่ ๗ ๗ ค่ำ ปีมะจิดศกชกน นวตังนี้ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้า
 ดิศวรกุมาร นาคนาม ขอจงเจริญชนมาขุ วรณ สุข พด ปฏิภาณ
 สรรพสิริสวัสดิพิพัฒนามงคลทุกประการ สิ้นกำหนดนานคือไป เทอญ
 ตั้งนามมาวัน ๕ ๗ ค่ำ ปีมะจิดศกชก เป็นปีที่ ๑๒ เป็น
 วันที่ ๒๐๘๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

สุขี ขย โหตุ สทา กุมารโ

นาเมน ศิสฺสวโร กุมารโ

ชยาญจ วณฺณญจ สุขพฺพตญจ

ศิกฺษญจ ปณฺณญจ ปฏิภาณญคฺ

ตทฺฐา ยสฺสฺสฺสฺ สฺสคฺ มหิตฺถิ

ปโหตุ สพฺพตฺถ จิวิ สุขีว

กุตฺตญจ รกฺเขถ สฺมาจรญจ

สพฺเพหิ สฺกฺกุหิ ฐยฺ ตเถถ

สุขี ทีฆายุกโ โหตุ

กุมารโ ชุมปฺตุโตย

ปฺตุโต ศิสฺสวรวุหโย

อิทุธิมา โหตุ สพฺพทา

พทุโธ ธมฺโม จ สฺโฆ จ อิจฺเจตํ รัตนตฺตยํ
คตฺถสํปปี ธรณํ โหตุ สํมมารกฺขตุ นํ สทา

คำแปลคาถา

ขอภุมารนจึงมีความสุขในกาลทุกเมื่อ ภุมารนจึงมีนามว่า ดิศฺว
กุมาร โดยนามนิยม ขอติศฺวกรุมารน จึงได้ ซึ่งซึ่งขณมายุยั้งนงตำรงอยู่
ตลอดกาลนาน ขอจึงได้ ซึ่งซึ่งวรรณผิงกายอันผ่องใส และจึงได้วรรณคุณ
ความสรวลเสีรวิญเป็นนิรันดร ขอจึงได้ซึ่งซึ่งสุขกายสุขใจเป็นนิจกาล จึงได้ ซึ่ง
กำลังกายอันแก่ตักถ้ำ ทั้งให้มั่งคั่งบิญญารุ้อบคอบในกิจการทั้งปวง
และให้หันตาในปฏิภาณ ไฉนหากถ้าวคำโต้ตอบในที่ประชุมชน ขอให้ติศฺว
กุมารมีอิสฺลยียศบิรวายศ บปรากฏด้วยมหิทศิศักดิ์ตาเดชานุกาพมาก ขอ
ให้มั่งชนมชีพยั้งนานพอเพียงควรแก่กาล

อนึ่งขอให้ติศฺวกรุมารพึงรักษาไว้ ซึ่งซึ่งตระกูลวงศ์ ให้ดำรงยืนยาว
และพึงรักษาไว้ ซึ่งซึ่งจรรยา คือความประพฤติชอบธรรมสฺลฺจริต พึงได้ซึ่ง
ซึ่งฐานะบิญจามิตรในที่ทั้งปวง

อนึ่งขอให้ภุมารบุตรของเรา อันมีนามว่า ดิศฺวกรุมาร ผู้เป็นบุตร
ซึ่งซึ่ง จึงมีฤทธาานุภาพในกาลทั้งปวง

ขอพระรัตนตรัยทั้งสาม คือ พระพุทฺธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า
จงเป็นที่พึ่งแก่ติศฺวกรุมารน และจงรักษาซึ่งซึ่งติศฺวกรุมารน โดยชอบ ใน
กาลทุกเมื่อ เทอญ

พระองค์เจ้าหญิงนงคราญอุตมดี

สมเด็จพระบรมพรหมมหาราชกุญ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ผู้พระ
บิดา ขอตั้งนามแก่บุตรซึ่งเกิดแต่เมษดาเป็นมารดา ประสูติในวัน ๗ ๑๘ ค่ำ
ปัจจุศักราช ๒๕๖๕ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้านงคราญอุตมดี
วรยศบริวารนามเป็นอาทยันต์อักษร ขอจงได้เจริญอายุ วรพรณ สุข พล ปฏิ
ภาณ ดำรงสมบัติ สุขวรรณหิรัญรัตน สวัสดิ์พิพัฒน์มงคลอันมั่งคั่งทุกประการ
เทอญ

ตั้งนามมาฉวัน ๕ ๑ ๘ ค่ำ ปุจจุศักราช ๒๕๖๕ เป็นปีที่ ๑๒ และเป็น
วันที่ ๔๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

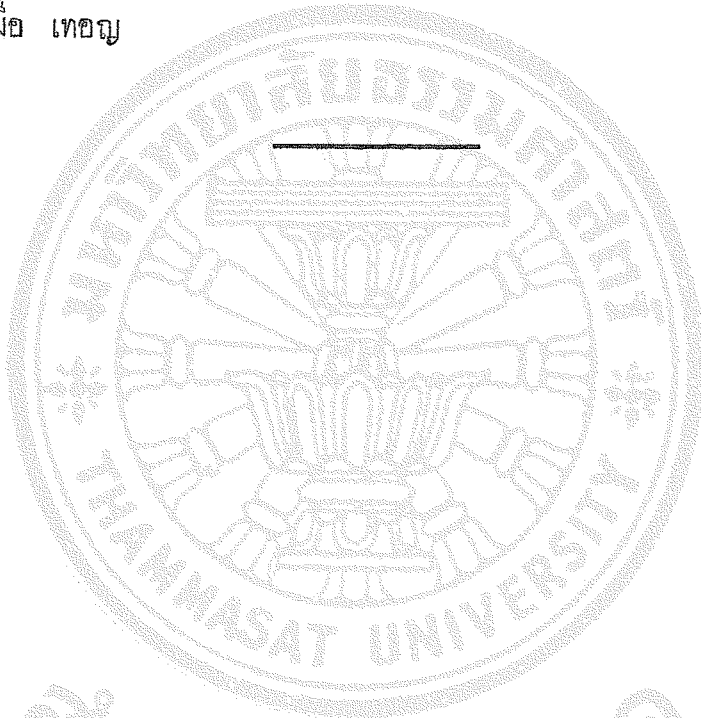
คาถาพระราชทานพระนาม

อนงคราญอุตมดี อิติ นาม กติ อธิ
คิ โหตุ มม ธิตาย เมษดา สุปุติยา
เชอว นามาว ส่า โหตุ มมมเบีย กุมาริกา
สุชนี จ อโรคา จ โหตุ อทฐา มหัทธนา
อภิญญา วราโรหา ธิชามุภา ยสสุธิน
มาตรี บิตุกุตญจ สมนตุลา โหตุ รุกขิคุ
พุกุเช ชมุเม จ สมิเ จ อิจุเจติ รตนตุตย
รกุชติ นิ สทาเยว ยถา ส่า นิรูปทฐวา

คำแปลคาถา

ชื่ออันเรากระทำแล้วในท้าว นงคราญอุตมดี จงเป็นชื่อชิตาของเรา
ผู้เป็นบุตรของเมษดา กุมาริกาผู้ เป็นมารักของเรา จงชื่ออันเหตุนั้น จงมีสุข

ไม่มีโรค มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีรูปร่าง ดำเนินด้วยความเจริญ มีอายุยืน
มียศ จึงสามารถรักษามารดา และตระกูลของบิดา พระรัตนตรัย คือ
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จึงรักษาคุณาริณนี้ ให้ปราศจากคุณัทธะ
ทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าศรีเสาวภาค

สมเด็จพระปรมเรนทรมหามงกุฏ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม^{๒๕} ผู้เป็น
 พระบิดา ขอตั้งนามกรบุตรชายที่เกิดแต่แฝดเหมเป็นมารดา ประสูติ
 ณวัน ๖ ๗ ๘ ค่ำ ปีมะจิดวาศกศักราช ๑๒๒๔ ^๒ หนว่า พระเจ้าลูกเธอ
 พระองค์เจ้าศรีเสาวภาค อีชานาม ขอจงได้มีความเจริญชฌนมาอยู่ พรรณ
 สุข พด ปฏิภาณ สรรพการโกศล มงคลคุณวิบุลยสิทธิ์ สวัสดิ์สัมปัติบริวาร
 ยศภษาปรากฏกิตติศัพท์สมบุรณภาพ อาจปราบศัตรูหมู่ปรับภัย มีชัย
 ชำระทุกทิศทุกทาง เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๕ ๗ ๘ ค่ำ ปีมะจิดวาศกศักราช ๑๒๒๔ ^{๓๓} เป็นปีที่ ๑๒
 และเป็นวันที่ ๔๑๑๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

สิริไธภางคกุมาโร	เออ นามโว โหตุย
อชฌาเมณ สัตตุโต	มม ปุตุโต กุมารโก
สุชี ที่ชฌาโย โหตุ	อโรโค นิรุปทุทโ
วณฺณวา จ ยสฺสตี จ	พตวา ปฏิภาณวา
อทุโร มหทุชโน โหตุ	มหาโภโค มหิตุชโก
สย โว สพุพพิสาสุ	ชฌนาตุ เยว ชมฺมโต
บัตริ มาตรวณจามี	สพุพมบีจ สก กุถ
รกุชิตุ วิสโห โหตุ	อวิเชยโยว เกนจิ
พทุโร ชมฺโม จ สโฆ จ	อิจเจต รัตนคฺตุย

คุณโต ธรรมานันท์   ดมฺมารกฺขตุ นํ ตฺทา
 เทวาบีจ นํ รกฺขนฺตุ   ภูมฺมา อารกฺชกา พุ
 ยถา ไล สฺวติโต เหยย   จิรณฺชิวํ อนฺนํคิโก

คำแปลคาถา

กุมารน้อยผู้เป็นบุตรของเราคนนี้ จงมีชื่ออย่างนี้ว่า ศิวเสถาวรางค์
 ประกอบด้วยชื่อนาม จงมีสุข มีอายุยืน ไม่มีโรค ไม่มีอุปัทว มีดี
 มียศ มีกำลัง มีปฏิภาณ จงชนะทิศทั้งปวงโดยธรรมด้วยตนเอง อนึ่ง
 จงอาจรัษาบิดามารดา และสกุลของคนทั้งหมด อันใคร ๆ จะชนะไม่ได้
 พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ยังทรงอยู่โดยคุณ
 จงรักษากุมารนั้นโดยชอบทุกเมื่อ อนึ่งเทวดาทงหลายเป็นอันมาก คือภุม
 เทวดา อารักษเทวดา จงรักษากุมารนั้น ให้เป็นสุข ให้มีชีวิตยืนนาน
 ให้ปราศจากเสี้ยนหนามจัญไร

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระพันวัสสาอมาตย์เจ้า

สมเด็จพระบรมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ผู้พระ
บิดา ขอตั้งนามกรแก่บุตรี ที่ประสูติแต่เมียมผู้มารดาในวันที่ ๕ ๑ ๑๐ คำ
ปัจจุจัตวา ค่ำ คักราช ๑๒๒๔ นั้นว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าสว่างวัฒนา
วรรมมดู่ธาดาเป็นอาทิอักษร วรรมคายเป็นอันตอักษร ขอจงให้เจริญชน
มายู พรรณ สุข พล ปฏิภาณ ศุภสารสมบัติศรีสวัสดิพิพัฒนามงคล พิบุดย
ผลทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๕ ๑ ๑๓ คำ ปัจจุจัตวา ค่ำ คักราช ๑๒๒๔ เป็นปีที่ ๑๒
๗
ฤเป็นวันที่ ๕๑๗๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

สว่างคุณุภมาตี นาม ยสุดาเยว กต อธิ
ธา โหตุ สุขินี ปุตุตี อโรคา นิรูปทุทวา
อทุธา มหทุธนา จาปี โภคินี จ ยลสุตินี
จิรวุจาโยนี วัธมูหิ เสฎฐสุตุตรา หิ เบติเก

คำแปลคาถา

พระนามซึ่งขอว่าสว่างวัฒนา พระราชทานให้แก่พระราชกุมารีองค์ใด
พระราชกุมารีองค์นั้นเป็นผู้เป็นบุตรจึงมีความสุข อายามีโรคและอายามีความ
อ่อนวัยเลย จึงมั่งคั่งด้วยทรัพย์มาก จึงมียศสมบัติเป็นผู้ประเสริฐ ไม่มี
ใครเกิดขึ้นกว่า จงตั้งอยู่ในวงศ์ของบิดาดั่งกาลนาน เทอญ

กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ผู้
 เป็นพระบิดา ขอตั้งนามเกตุตราขายที่เกิดแต่เมื่อดิถีเนาเป็นมารดา ประสูติ
 ในวันที่ ๔ ๑ ๕ ค่ำ ปีกุนยังเป็นจัตวาศก ศักราช ๑๒๒๔ นั้นว่า พระเจ้า
 ดูกเรอ พระองค์เจ้าโสณบัณฑิต โสณนาม ขอจงได้เจริญชนมา
 พรรณ สุข พล ปฏิภาณ ศุภสารสมบัติบริวารยศ ภาษาปรากฏเกียรติคุณ
 สุนทรเดช พิเศษสวัสดิพิพัฒน์มงคล พิบุดยผลทุกประการ เทอญ
 ตั้งนามมาณวัน ๔ ๑ ๖ ค่ำ ปีกุนเบญจศก

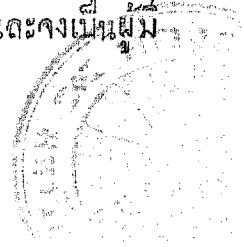
คาถาพระราชทานพระนาม

โสณปณฺธิตนาโมยํ	โหตุ มยฺหิ กุมารโก
ยถิจฺฉิตกาโต ชาโต	อจฺจุฉิตาย มาคฺชยา
สุตฺถิ ทํชายุโก โหตุ	อโรโค นิรูปทุทโ
อทุโร มหทุชน โภคิ	อชฺชทุโร ฉํครูปโม
บีคฺชโน รกฺขิตุํ วัธํ	ฉมทุโก โหตุ ชายตี
สํกํ มาตวํ รกฺเขยฺย	ยถํสํมิ ปุณฺณินํ สทา

สตีชมตฺตุ

คำแปลคาถา

กุมารของเรา เกิดในกาลที่ต้งตามประสงค์ เกิดแต่มารดาอันมี
 ความปรารถนายิ่งนัก จงมีนามว่า โสณบัณฑิต ฉนั้นเกิด และจงเป็นผู้มี

ความดูหมิ่นอายุมากขึ้น ไม่มีโรคไม่มีอุปัทวะ มั่งคั่งมีทรัพย์ใหญ่ มีโรค
เครื่องใช้สอย และไม่รู้กำเริบเปรียบด้วยตำรา สามารถจะรักษาวงศ์ของบิดา
และพึงรักษาซึ่งมารดาต่อไปภายหน้า เป็นผู้มั่นคงแน่นอนในยศทุกเมื่อ
ความดำเืงดังพรหมจรรย์ เทอญ

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระเจ้าพกากรมพระนครานุวัติศ

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามผู้พระบิดา
ขอตั้งนามบุตรชายที่ประสูติ จากหญิงแม่พรรณรายผู้มารดาในวันที่ ๓ ๑๒ ค่ำ
ปฏิทินเบนจกศกนั้นว่า พระเจ้าตุ๊กเธอ พระองค์เจ้าจิตรเจริญ ตั้งนาม
ขอจงมีความเจริญขนามายุ พรรณ สุข พศ ปฏิภาณ ศุภสารสมบัติ สุวรรณ
หิรัญรัตนยศบริวารที่องครักษ์กานูภาพ ตระบะเดชพิเศษคุณสุนทรศรี
สวัสดิ พิพัฒน์มงคลพิมุขผลทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาฉวัน ๖ ๑ ๗ ค่ำ ปีกุนเบญจศก เป็นปีที่ ๓๓ ฤกษ์วันที่ ๔๔๓๒
ในรัชกาลปัจจุบันนี้

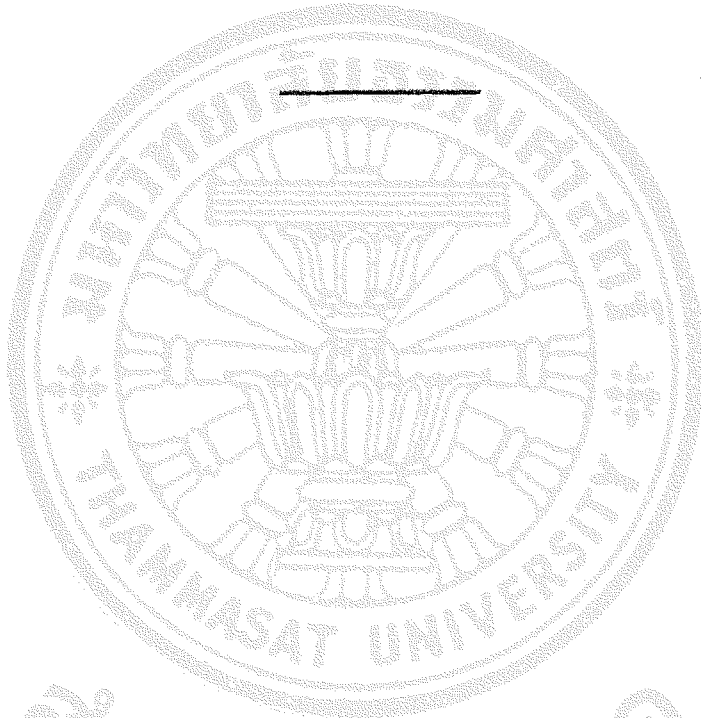
คาถาพระราชทานพระนาม

อัย จิตตจรวณโณติ ดตุชนาโม กุมารโก
อโรโค สุชิตโต โหตุ ที่ขายุโก สยั วดี
อทุช มหุชโน โภคิ ยสดีดี บริวารวา
เตชวา งามสมุปนโน พุชนบีโยบี จ
สกุโกโต ครุกโต มานิตโต จ พหุหิมี
คโต ปจจุตติเก สพะเพ ชินาตุ อปราชิตโต

คำแปลคาถา

กุมารนั้นจึงเป็นผู้ได้นามว่าจิตรเจริญ จงไม่มีโรค มีความสุขมีอายุ
ยืนยาว มีอำนาจดำฟังตน มั่งคั่งมั่งทรัพย์ใหญ่ มีโภคสมบัติ มีอิสตรียศ

และบริวาร มีเดชอำนาจบริบูรณ์ด้วยกำลัง และเป็นที่รักใคร่ของหมู่ชน
มาก เป็นที่ชื่นชมทงหลายมากสักการเคารพนับถือ และจริงเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้
แก่ผู้ใด มีชัยอำนาจศักดิ์ทงหลาย แต่ฐานันัน ๆ ทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

กรมขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
แต่งนามกรแก่บุตรชาย ซึ่งประสูติแต่บัวผู้มารดา ณวัน ๕ ๑ ๗ ค่ำ ปีกุน
เบญจศก คัศวรรษ ๑๒๒๕ นนว่าดงนี้ พระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าวิมลนาถวงศ์
คชนาม ขอให้เจริญชนมาขุ พรรณ สุข พด ปฏิภาณ สรรพศบบริวาร
สุภดำรงสมบัติ ศรีสวัสดิพิพัฒน์มงคล ดัดตนบุรุษคุณสุนทรทุกประการ
ด้วยอำนาจคุณพระรัตนตรัย และเทพดาในพระนครนี้ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๑๑ ๗ ค่ำ ปีกุนเบญจศก เป็นปีที่ ๓๓ ฤกษ์วันที่ ๕๔๓๓
ในรัชกาลปัจจุบัน

คาถาพระราชทานพระนาม

วฑุมนานวิไลเตยว   กตนาโม กุมารโก
อโรโค สุโขโค โหตุ   ที่ขายโก สยั วดี
อทฺโฆ มหทฺธโน โภคี   ยสฺสดี ปริวารวา
เฉโก ทกฺโข ชนตโส   กิจฺเจสุ ปฏิภาณวา
สมตฺโถ โหตุ รกฺษาย   ปิตริ มาตรมบี จ
พุทฺธาทิตฺตนตฺตยญจ   เทวา จ ปาตยนฺตุ น

ดีทฺธมตฺต

คำแปลคาถา

กุมารน้อยมซออันเภาตั้งแคว้วว่าวคณานุกรงค์ตั้งนี้ จงไม่มีโรค จง
 ถึงความสุข จงมีอายุยืน จงมีอำนาจด้วยตน จงมั่งคั่ง จงมีทรัพย์ใหญ่
 จงมีโภคะ จงมียศ จงมีบริวาร จงเป็นผู้ฉลาด ขยันไม่เกียจคร้านใน
 กิจทั้งหลาย จงมีความคิด จงสามารถ เพื่อจะรักษาซึ่งบิดาแม่ทั้งมารดา
 ด้วย ขอพระรัตนตรัยมีพระพุทธรเจ้าเมตตาและเทวดาทั้งหลาย จงรักษาซึ่ง
 กุमारน

ผดเจ้าเว้จจมี
 _____

สำนักหอสมุด
 THAMMASAT UNIVERSITY

พระองค์เจ้าหญิงกัญจนากร

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามผู้เป็น
 พระบิดา ขอตั้งนามกรบุตรหญิงซึ่งประสูติแต่หญิงวาดยผู้มารดาในวัน
 ๒ ๗ ๗ ค่ำ ปีกุนเบญจศก ศักราช ๑๒๒๕ นั้นว่า พระเจ้าลูกเธอ
 พระองค์เจ้ากัญจนากร วรรคบริวารนามเป็นอาทยันตอักษร ขอจงเจริญอายุ
 วรรณ สุข พด ปฏิภาณ บริวารยศศักดิ์ถาวรสมบัติสรรพศรีสวัสดิพิพัฒน์
 มงคล คุณวิบุลยาคุณทุกประการ เทอญ
 ตั้งนามมาวัน ๒ ๗ ๘ ค่ำ ปีกุนเบญจศกศักราช ๑๒๒๕ เป็นปีที่ ๑๓
 ๓๐
 ฤๅเป็นวันที่ ๔๔๒๐ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

กัญจนากวาทะเวณี	กตนาภา กุมาริกา
อโรคา สุฉินิ โหตุ	อทฐา มหัทธนาบี ๑
ยัสต์สันนิ โภควัต	สัทฐา สัตถวัตบี ๑
จิรวุชชีวินิ ขปาปา	ปัสสนา พุทธธาดเน
ชยั กุมาริกา โหตุ	มานิตา ปุชิตาบี ๑
มหตา ชนกาเยน	อิธ ราชกุตเต สุเช
พุกุโธ ชมุโม ๑ สัมโม ๑	ยถากุตุตา ภเวยเย ส่า

คำแปลคาถา

กุมารีกาม์นามอันเราได้ทำแล้ว ว่าถัญจนกรตังนี้ กุมารีกาน์จึงเป็น
 ผู้ไม่มีโรค มีความสุข และมั่งคั่งมั่งทรัพย์ใหญ่ มียศ มีโภคสมบัติ และ
 มีศีลธรรมดีด้วย มีชีวิตยืนนาน ไม่เป็นผู้บาป เต็มได้ในพระพุท
 ธาสนา อนึ่งกุมารีกาน์ จึงเป็นผู้อนันตมหุใหญ่มีออบุชาในราชตระกูล
 อันเป็นสุขัน พระพุท พระธรรม พระสงฆ์ และเทวดารักษาพระนคร
 จงรักษากุมารีกาน์ ๆ พงเณตังคำที่เราก่อต่างไว้ใน เทอญ

THANMASAT UNIVERSITY

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงบุษบัตินัน

ด้อมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
นามแก่บุตรหญิงซึ่งเกิดแต่ห้องเป็นมารดาในวัน ๕ ๓ ๑๓ ค่ำ ปีกุน
เบญจศก ปีที่ ๑๓ รัชกาลนี้ว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าบุษบัตินัน
วรยศบริวารเป็นอาทิและอันตออักษร ขอพรคุณพระศรีรัตนตรัยและอำนาจ
เทวดาจงให้ประสิทธิ์ เจริญชนมายุ พรพรรณ สุข พล ปฏิภาณ ดำรงสมบัติ
ศรีสวัสดิ์ตีพิพัฒน์มงคลศุภพิบุดยผลทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๖ ๓ ๑๒ ค่ำ ปีกุนเบญจศก เป็นวันที่ ๔๕๖๖ ใน
รัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

บุษบัตินัน นาม โหตุ ชีตา มยุหิ ปียายิตา
สุขเนอ มม ซาตา หุองคาย นาม มาศุยา
สุขินี โหตุ อโรคา อทฐา มหัทธนา จ ส่า
อริยา นาภิภเวยยา ปติฏฐิตะ ยแต่ จิตา
พุกโร ชมโม จ สโฆ จ อิจจิทิ รตนตฺตยั
ตาย สมนานิตํ ตสฺส่า โหตุภริภุชิกํ สทก

คำแปลคาถา

ชิตาของเราที่เรารักใคร่ เกิดโดยความสุขแต่มารดาชื่อห้องนี้ จงมี
ชื่อว่าบุษบัติน และจงมีความสุขไม่มีโรค มั่งคั่งมีทรัพย์ใหญ่ ข้าศึกทั้งหลาย

ไม่พึงครอบงำได้ และดำรงอยู่ในยศที่ตั้งอยู่แล้ว พระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ ประชุมตามวิถัน ที่ราชบิดานนบถชอบแต่จ วจรักษาราชชิตา
นนทุกเมือ เทอญ

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี

ศุภมัตต

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามผู้พระบิดา
 ขอตั้งนามบุตรหญิงซึ่งประสูติแต่เมียมเป็นมารดา ในวันที่ ๖ ๆ ๑ ค่ำ ปีกุน
 เบญจศกนั้นว่าดังนี้ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าเสาวภาผ่องศรี วรรค
 บริวารนามเดิมเป็นอาทิและอันต่ออักษร ขอพรคุณพระรัตนตรัยและพรเทวดา
 รักษาพระนครและพระราชวัง จงได้ โปรดให้เจริญชนอายุพรรณสุชผล
 ปฏิภาณสวรรค์สืบชาติศรีสวัสดิ์ดิถีพิพัฒมงคลศุภผลพิบูลยทุกประการ เทอญ
 ตั้งนามมาวัน ๓ ๆ ๒ ค่ำ ปีกุนเบญจศก เป็นวันที่ ๔๖๔๗ ใน

๓๐

รัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

ไฉภา สุธุขสิทธิ์	อิติ นามเน วิสุสุตา
โหด มยุหิ อัย ชิตา	บิยมาย สุปุศุติกา
สุชินิ จ อโรคา จ	โหด เสฏฐา ยสสุสินิ
สัพพทาเยว นิทุโธธา	อปปลยหาถ เถนจิ
อชชานา มหัทธนา โภค	วดี พหุหิ เถนชิตา
บีคฺโน มาคฺยา จาบี	สัพพทา รกฺขตํ ยส
สุหิตา โหด ภาคฺชนิ	ภคินินฺนญจ สํารุกํ
พุชชาทิวตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺ	สทา ตํ อภิวชฺช

คำแปลคถา

พระราชธิดาองค์นี้ ทรงพระนามว่าเสาวภาผ่องศรี เป็นพระราชบุตร
 ที่รัก จึงมีความสุข อย่างมีโรค มียศอันประเสริฐ จึงอย่ามีโทษในกาด
 ทั้งปวงเลย อันใครผู้ใดผู้หนึ่งไม่พึงคุมเหงได้ จึงมั่งคั่งด้วยทรัพย์สมบัติ
 มาก เป็นผู้มั่งอานาจ ไม่หวนไหวด้วยเหตุเป็นอันมาก จึงรักษาไว้ซึ่งยศ
 ของบิดามารดาพี่ชายน้องหญิงให้ดีให้งามในกาดทั้งปวง ด้วยอำนาจของ
 พระรัตนตรัย มีพระพุทธรูปเจ้าเป็นต้น จึงช่วยถนอมรักษาพระราชธิดาที่ทรง
 นามว่าเสาวภาผ่องศรี ในกาดทั้งปวง เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงเซไขดวง

ศุภมัตต

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
 นามบุตรหญิงที่ประสูติแต่เที่ยงผู้มารดา ณวัน ๒ ๓ ๒ ค่ำ ปีกุนเบญจศก
 นนดงนี้ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าเซไขดวง วรรคบริวารเป็นอาทิอักษร
 วรรคตรีเป็นอันอักษร ขอจงเจริญอายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ
 สวรรสมบัติสวัสดิ์พัฒน์มงคลทุกประการ เทอญ
 ตั้งนามมาณวัน ๓ ๑ ๓ ค่ำ ปีกุนเบญจศก เป็นวันที่ ๔๖๒๘

ในรัชกาลปัจจุบันนี้

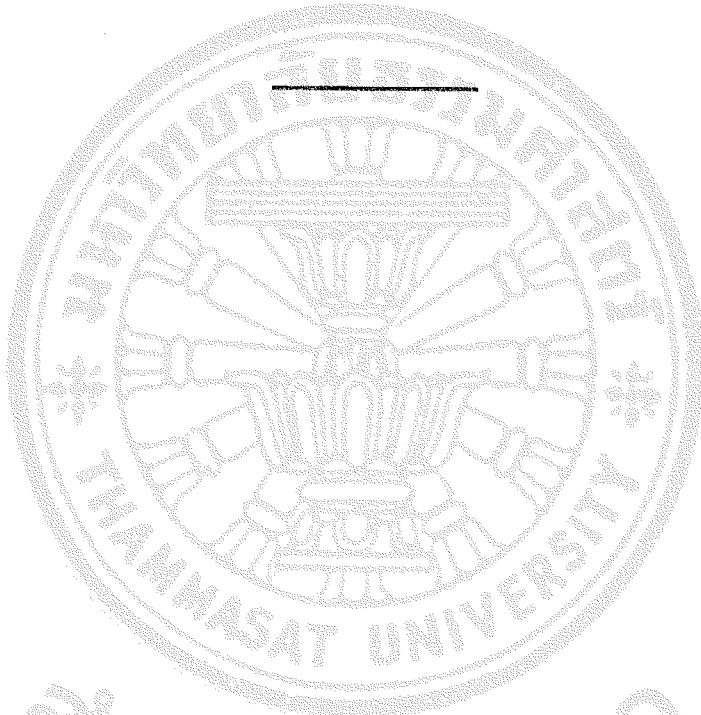
คาถาพระราชทานพระนาม

จบุทปญญาณา นาม	โหดุ	ราชกุมาริกา
อัย ที่ชายุกา โหดุ	อโรคา	นิรุพทวดา
สัพพทามิ จ นิทโทสา	อปลสยทวด	เกนจิ
อทฐา มหัทธนา จาปี	สตุภินิ	ยสสตุสิน
พุกุโธ ชมโม จ สโม โข จ	อิจุเจต	รัตนคุตย
อารกชิกา จ เทวามิ	อิภิกฤษนตุ	นัง สทา

คำแปลคาถา

ราชกุมาริกานี้มีนามว่า เซไขดวง จงเป็นผู้มีอายุยาวนาน ไม่มีโรค
 ไม่มีอุปัทว และไม่มีโทษความผิดเสื่อมไป ใครๆ ไม่พึงครอบงำข่มเหงได้

และจงมิ่งมงคลมีทรัพย์สินใหญ่ มีลาภและยศงามดี พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ และชาวรัชชเทวดาทั้งห้าย จงรักษาวิชาภูมิภาคนัน
ทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

กรมหลวงทิพยรัตน์กิริฎกุลีนี

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอตั้ง
 นามบุตรซึ่งประสูติจากลำดับผู้มารดา ณวัน ๗ ๖ ค่ำ ปีมะแมศก
 ศักราช ๑๒๒๖ นนดิ่งนี้ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าภาพรประภา
 วรรคบริวารเป็นชาติอักษร วรรคอายุเป็นอันค้ออักษร ขอให้มีความเจริญ
 ชนมาอายุ พรรณ สุข พล ปฏิภาณ สวรรค์สมบัติพิพัฒน์มงคลกุศลอันดี
 ทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาณวัน ๔ ๗ ๗ ค่ำ ปีมะแมศกศักราช ๑๒๒๖ เป็นปีที่ ๑๔
 ๓๐
 วันที่ ๔๗๑๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

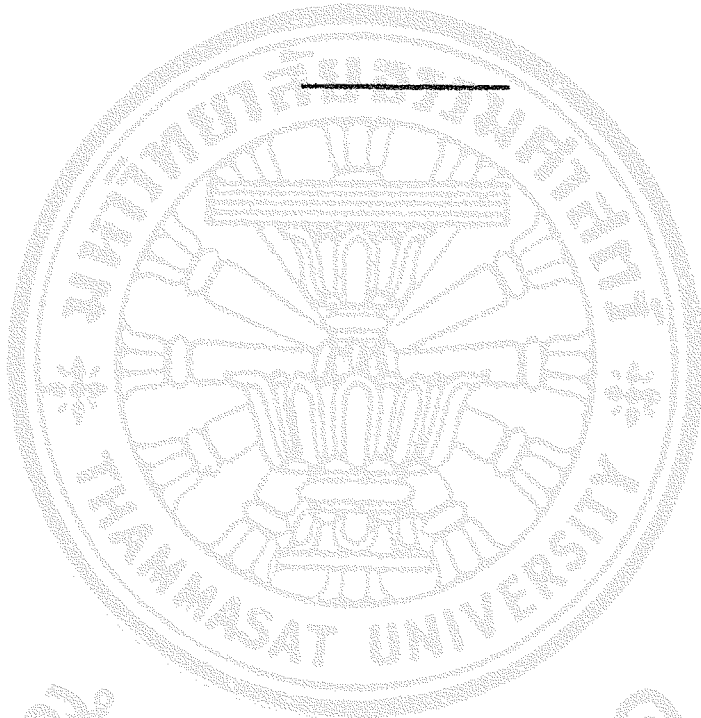
เนภาพรประภา นาม	โหดวายุ เม กุมาริกา
ชิติกา กุศลสัมปนนา	อุภโตบี สิวดียา
สา จ ที่ชายุกา โหตุ	อโรคา นิรูปทุทวา
นानาสัมปตติสัมปนนา	ชทุธา โภควัต สทา
พทุโช รุมุโม จ สโม จ	อิจุเจต รตนคตย์
เทวา ขารกชกา จาปี	อภิกฤษนตุ นั สทา

คำแปลคาถา

กุมารีนุเป็นชิตาของเราคนนี้ บริบูรณ์ด้วยตระกูล เกิดในวงศ์ ศักดิ์
 สดองฝ่าย จงมีนามว่า เนภาพรประภา และกุมารีนุนี้จะมีชายยืน ไม่มีโรค

ไม่มีอุปทวง บรรณด้วยดัมบดต่าง ๆ มั่งคั่งมีโภคทรัพย์ทุกเมื่อ
พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และเทวดาอารักษ์
ทั้งหลาย จงรักษาคุ้มครองทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงประสาธน์ศรีใส

สมเด็จพระปรมเหศวรมหาเมณฑกภู พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามผู้เป็น
พระบิดา ขอตั้งนามบุตรหญิง ซึ่งประสูติแต่แต่งผู้มารดา ณวัน ๒ ๕ ค่ำ
๒๕๒๕ ค่ำ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าประสาธน์ศรีใส วรรคมนตรี
เป็นอาทิอักษร วรรคบริวารเป็นอันต่ออักษร จงเจริญชนมายุพรรณสุขพล
ปฏิบัติ สำนักรบพิตรัสว่าดีดีพัฒนาภคคฤภณทุกประการ เทอญ

ดีทุสมคฤ ตั้งนามมาณวัน ๒ ๕ ค่ำ ป็นนิตยยังเป็นนคค
คักราช ๑๒๒๒๒ เป็นวันที่ ๕๐๗๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

ปล้นนดิรีเสอชาติ ดุชชานา มา กุมาริกา
ดุชนี โหตุ อโรคา สัพพทา นิรูปทุทวา
ปปลไปตุ เสด้า วุฑฒั รมเม กุเต โภเค จ สัพพโส
อนนุศรายิกา เยว สัพพทุถ สัพพทา ขบี
พุทุเช รมเม จ สัเฆ จ อิมสูมี รัตนคตุเย
ปล้นนา ภคตिका โหตุ ปาเนหิ สรรณั คตา

คำแปลคาถา

ราชกุมาริกาผู้ได้นามว่า ประสาธน์ศรีใส จงมีความสุข ไม่มีโรค
ปราศจากอุปัทวทุกเมื่อ จงถึงความเจริญในธรรมในตระกูลในโภคสมบัติ
นิราศอันตราายในสถานทุกแห่ง แม้นด้วยประการทั้งปวง

อนึ่งจงเลื่อมใสภักดีใน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทั้งสาม
รัตนัน จงถึงรัตนสาม ว่าเป็นที่รูกตลอดชีวิตเกิด

พระองค์เจ้าหญิงประพาฬศรี

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์เจ้ากรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม
 ขอตั้งนามกรบุตรหญิงซึ่งประสูติแต่ผู้มารดา ณ วัน ๕ ๗ ๒ ค่ำ ปีมะ
 ตรีศก ศักราช ๑๒๒๗ ว่าพระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าประพาฬศรี
 วรรคบริวารเป็นอาทิอันต่ออักษร ขอพระพรแต่คุณพระศรีรัตนตรัยและ
 ทพดาจงคุ้มครองรักษาให้มีความเจริญพระชนมายุ พรรณ สุข พล
 ปฏิภาณ ศรีสง่าสมบัตินิรันดรตลอดมาตราบเท่าทุกพระองค์โดยสมบูรณ์
 ประการ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๕ ๗ ๒ ค่ำ ปีมะตรีศก ศักราช ๑๒๒๗ เป็นปีที่ ๑๕
 และเมื่อวันที่ ๕๑๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

คาถาพระราชทานพระนาม

ปวตรสูมัตติ นาม	กุมาริกาย โหตุ โน
อิมิสู่สา บิยายิตพุพาย	ชาตาย ราชีกะ กุเด
สุชินี เยวาย โหตุ	อโรคา นิรุพทวา
สพพสมุปคิตสมุปนนา	โหตุ อทฐา มหทฐนา
สยสุสินี โภควัตติ	อนนุตรายิกา สทา
พทุโธ ธมโม สโฆ จาคี	อิจุเจตํ รัตนคฺคยํ
เทวดา นาคริกกา จ	ฉภริกขณฺตุ นํ สทา

คำแปลคาถา

นามว่าประพาฬรัศมี จงมี จงเป็นแก่กุมาริกาของเรานี้อันเราพึงรักใคร่
 และเกิดในตระกูลนี้ และกุมาริกาของเรานี้ จงไม่มีโรค นิราศอุบัติวันตราย
 ถึงพร้อมด้วยสมบัติทุกสิ่ง มั่งคั่งมทรพย ใหญ่ มียศมีโภคสมบัติ ไม่มี
 อันตรายทุกเมื่อ ขอประมุขสงฆมรรัตน คือ พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์
 ทงเทพดาอันรักษาพระนกร จงรักษากุมาริกาของเรานี้ เต็มอเนกนิศย์
 เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงเสาวภาคย์พรพรรณ

สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอภิมหาราชเจ้ากรุงสยามผู้เป็น
 พระบิดา ขอตั้งนามกรแก่บุตรีหญิง ซึ่งประสูติแต่ท้าวผู้มารดา ณวัน
 ๕ ๗ ค่ำ ปีมะเส็งปีชวด ๒๔๖๗ นี้ว่าดังนี้ พระเจ้าลูกเธอ
 พระองค์เจ้าเสาวภาคย์พรพรรณ วรรคเดิมเป็นอาทิอักษร วรรคมนตรีเป็น
 อนันตอักษร ขอจงได้มีความเจริญพร คือทูลชายคู่ภักดิ์พร พรพรรณ สุข
 พล ปฏิภาณ ดำรงสมบัติศรีสวัสดิ์พัฒนามงคลอุดมผลพิบุดยทุกประการ
 เทอญ

ตั้งนามวัน ๕ ๗ ค่ำ ปีมะเส็งปีชวด ๒๔๖๗ เป็นวัน
 ที่ ๕๖๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

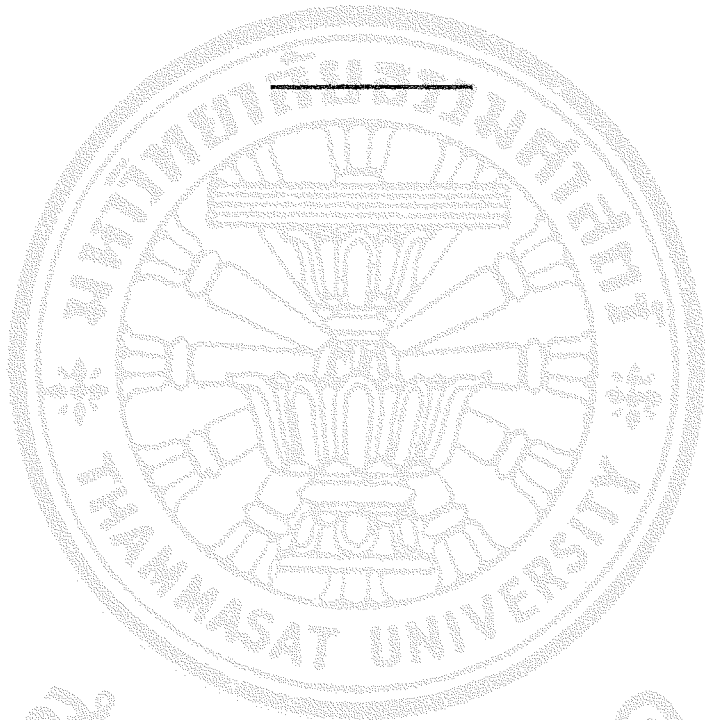
คาถาพระราชทานพระนาม

โสภาคุณพณณา อิจฺเจว นามเน โหตุ วิตุสุตา
 อโย กุมาริกา ชิตา ชิตา ราชกุมเด สุภา
 สุชนี จ อโรคา จ อทฐา มหัทธนาบี จ
 ทกฐา จ สัพฺพกิจฺเจตุ โหตุ ส่า นิรุพทุทวา
 พุทุเช ชมฺเม ตังเฆ จาคิ อตุตฺเม รัตนคฺคเย
 ปลัดุนาว สทา โหตุ เตสํ คุณานุกรุชิตา

คำแปลคาถา

กุมาริกาของเรานี้ เกิดในตระกูลอันงาม จงปรากฏโดยนามว่า
 เสาวภาคย์พรพรรณดังนี้เถิด จงมีความสุขไม่มีโรค และมั่งคั่งมีทรัพย์ใหญ่

นิราศอุปัชฌาย์วันทราย และจดาคเฉียบแหลมในสัตว์รพิกิจการงานทั้งปวง และ
จงเต็มได้ในพระพุทธรูปพระธรรมพระสงฆ์ ทั้งสามรัตนทุกเมื่อ จงเป็นผู้
อันสามรัตนนั้นตามรักษา เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงประดิษฐาสารี

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามผู้เป็น
 พระบิดา ขอตั้งนามกรแก่บุตรหญิงซึ่งประสูติแต่เมื่อนัดวงคำผู้มารดาณวัน
 ๔ ๓๑ ๙ คำปีฉลูตั้งปีศกนั้นว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าประดิษฐาสารี
 วรรคเศษเป็นอาทิอักษร วรรคตรีเป็นอันต่ออักษร ขอให้มีความเจริญมา
 พวรรณ สุข พล ปฏิภาณ สวรรค์สมบัติ สวัสดิ์พิพัฒน์มงคลศุภผล
 สรรพการ เทอญ

ตั้งนามมา ณวัน ๖ ๓๑ ๙ คำ ปีฉลู ตั้งปีศก ๑๒๒๗ เป็นวันที่ ๕๒๑๐
 ในรัชกาลปัจจุบันนี้

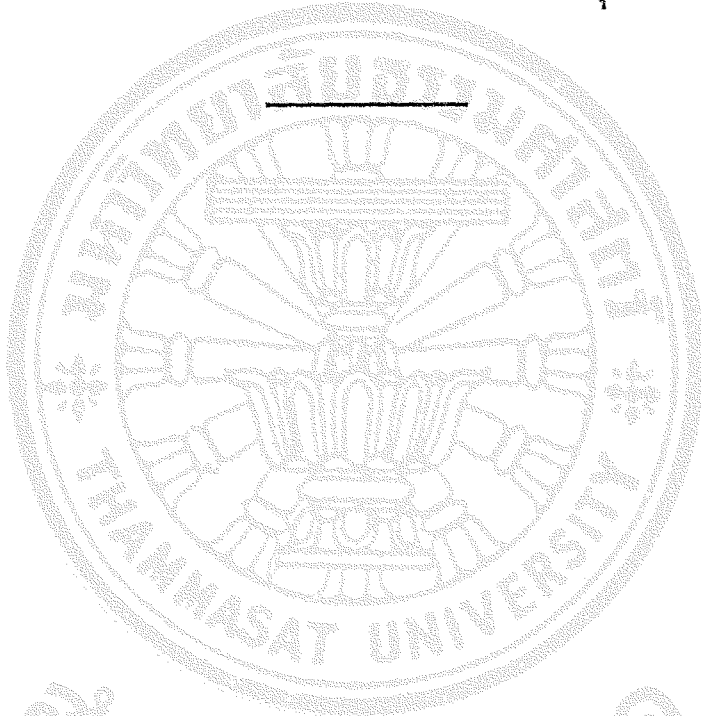
คาถาพระราชทานพระนาม

ปติฏฐา สารีนาเม	วิสุตฺตา โหตุ สารี
อัย กุมาริกา มยหิ	ชิติกา ราชวิธสา
ที่ฆายุกา อโรคา จ	สุชินี นิรูปทุทวา
อทฺธา มหัทธนา เจว	ทกฺขา จ โหตุ สัพพทา
พุทฺธา ธมฺเม จ สัมเม จ	วิสุทฺธา รัตนคฺคเย
ภคฺคิกา จ ปสนฺนา จ	สัพพทา เตน วกฺขิตา

คำแปลคาถา

กุมาริกาธิดาของเรา นี้ เกิดในวงศ์พระเจ้าแผ่นดินใหญ่ จงปรากฏ
 โดยพระนามว่า ประดิษฐาสารี จงเป็นผู้มีอายุยืนยาว ปราศจากโรค
 มีความสุข นฤทุกข์ ไม่มีอุปัทวันตราย และจงมั่งคั่งมีทรัพย์มาก เจริญ

ฉลาดในสรรพกิจการงานต่าง ๆ และจงมีศรัทธาเชื่อถ้อยเต็มใจ ในพระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ทั้งสาม รัตนอันเป็นแก้วอย่างบริสุทธิ ขอให้
อำนาจพระไตรรัตนนัยปกครองรักษาราชชาติของเรานิจทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

คาถาพระราชทานพระนาม

สุวตฺติโสภณนาโมยํ	โหตุ มยุหํ กุมารโก
อุเปตฺวายํ มม ปุตฺโต	ชาโต บิยมาย มาตุยา
เฮโส ทิฆายุก โหตุ	นิทฺทุกุโช นิรูปทฺทโว
ชทฺโช มหทฺชโน โภคิ	สุชชี เตวี สยํ วลฺลี ฯ
พฺพุโช ชฺมุโม ตํโฆ จาคิ	อิจฺเจตํ รัตนคฺคยํ

(เกินอิติศัพทหนึ่ง)

เทวาทิรฏฺฐสฺปาตา จ	อภิปาเตนฺตุ นํ สทา ฯ
ยถา โส เตชฺวา อสฺสํ	มหากาโม มหิทฺธิโก
ปญฺณวา อคฺคณโก จ	กุดฺดี วกฺเชถ สํชุกิ ฯ

(น่าจะเพน พุฑฺโช ชฺมุโม จ ตํโฆ จ อิจฺเจตํ รัตนคฺคยํ)

คำแปลคาถา

กุมารน้อยของเรา ^๕ จึงมีชื่อว่า ^๕ สุวตฺติโสภณ ขอบุตรของเราผู้เกิด
แต่เพียงผู้ ^๕ มารดา ^๕ จึงบรรพคุณความเจริญ ฯ ขอบุตรนี้ ^๕ จึงมีอายุยืน ^๕ ไม่มี
อุปัทวทุกข ^๕ มั่งคั่ง ^๕ มีโภคสมบัติ ^๕ มีทรัพย์มาก ^๕ มีความสุข ^๕ เป็นแต่รูปภาพ
มีอำนาจโดยดำฟังค์ ^๕ ขอพระรัตนตรัย ^๕ คือพระพุทฺธเจ้า ^๕ พระธรรม ^๕ และ
พระสงฆ์ ^๕ และเทพเจ้าเป็นคณผู้รักษา ^๕ คุ้มครอง ^๕ จึงอภิบาลกุมารน้อย
ของเรา ^๕ ในกาลทุกเมื่อ ^๕ ขอบุตรของเรา ^๕ พึงเป็นผู้มีเดช ^๕ มีกำลัง
มาก ^๕ มีฤทธานุภาพใหญ่ ^๕ มีปัญญา ^๕ และปรีชาในประโยชน์อย่างใด ^๕ พึง
รักษาตระกูลให้ดำรงประโยชน์อย่างนั้น ^๕ เทอญ

(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส)

กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม
 ขอตั้งนามบุตรชายซึ่งประสูติแต่ห้องผู้ เป็นมารดา ณวัน ๒ ๓ ค่ำ ปีมะ
 ตรีศก ๕ เวลาค่ำ ๑๑ ทุ่มนั้นว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าชยันตมงคล
 ตั้งนาม โกลัพยักษนาม ขอให้มีความเจริญชนอายุ พรรณ สุข พล
 ปฏิภาณ ศุภดำรงสมบัติศรีสวัสดิ์พัฒนมงคล สุนทรทุกประการ เทอญ
 ตั้งนามมาวัน ๕ ๖ ๔ ค่ำ ปีมะ ตรีศก เป็นวันที่ ๕๔๑ ในรัชกาล
 ปัจจุบันนี้

กาถาพระราชทานพระนาม

ชยนตมงคลโต นาม	โหดวชิร เม กุมารโก
หุวางนตนามาย มาตุยา	อตุโร อตุตตมฤโ
อโรโค สุทธิโต โหตุ	อัย ราชกุมารโก
ที่ชมายโก จิรณชั้ว	ยสัสส์ สุชัสส์ดา
อตุโร มหัทธโน โภคิ	ธมฺมาธมฺเมสุ ปณฺทิตโ
โกวิท สัพพกิจเจสุ	ทกุโร อนตโต สทา
มาตร บีตร จาบี	อณฺเเว สธมาคิเกบี ๑
รทฺธิคุ สมฺคโถ โหตุ	เศชวา อิทฺธิมา วสั
พุทฺโธ ธมฺโม ๑ สโม ๑	อิจฺจิทฺถิ รตนคฺคฺย
ธรรกฺษเทวตาโย ๑	อภีรกฺษนฺคฺ นั สทา

คำแปลคาถา

กุमारน้อยของเราอันสัมภพแต่ห้วงมารดาน^๕ จงมีนามว่าชยันตมงค
 ราชกุมาร^๕ จึงไม่มีโรค มีสุข มีอายุยืน มียศ มีมารยาทอันเป็นสุข มีกษ
 มีทรัพย์มาก มีโภค เป็นบัณฑิตในธรรมและใช้ธรรม ฉลาดในสรรพกิจ
 ชยันตไม่เกียจคร้าน จงสามารถรักษาบิดามารดา และญาติอื่นของตน จง
 มีเดชมฤๅษี^๕ มีความชำนาญ พระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม
 พระสงฆ์ และเทวดาอารักษ์ทั้งหลาย จงรักษาราชกุมาร^๕ ทุกเมื่อ เทอญ

 สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงพวงสร้อยสอางค์

สมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามผู้พระ
บิดา ขอตั้งนามกรแก่บุตร^๖ ซึ่งเกิดประสูติแต่เพียงผู้มารดา ณวัน ๓๖ ๓๐
ค่ำ ปีมะเส็ง อัฐศก^๖ ศักราช ๑๒๒๘ นนว่า พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้า
พวงสร้อยสอางค์ วรรคตรีเป็นชาติอักษร วรรคบริวารเป็นอันตอักษร
ขอให้มีความเจริญ ชนมาอยู่ พรรณ สุข พล ปฏิภาณ ดำรงสมบัติ
ดั่งดีดัดพัฒนามงคลศุภผลสุนทรทุกประการ เทอญ

ตั้งนามมาวัน ๕ ๓๒ ค่ำ ปีมะเส็ง อัฐศก เป็นปีที่ ๓๖ และเป็นวัน
ที่ ๕๖๖๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

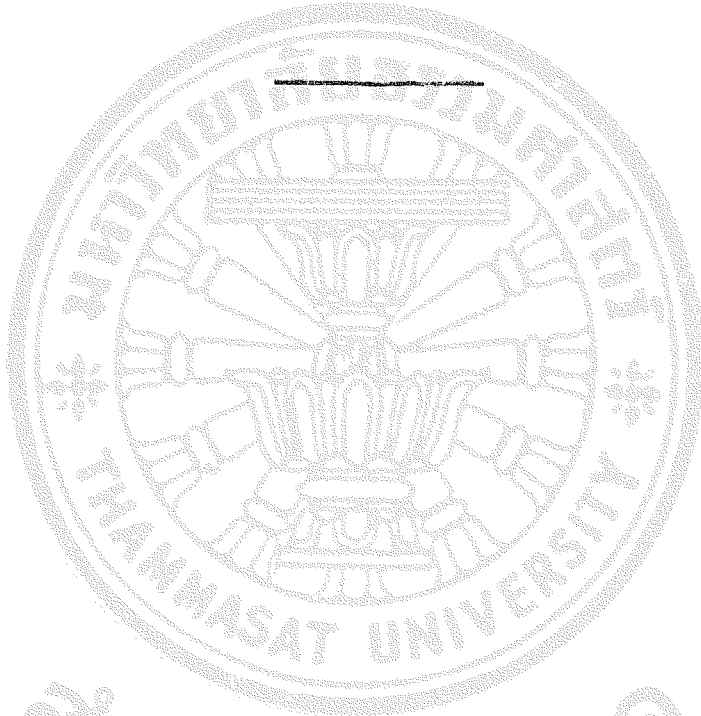
คาถาพระราชทานพระนาม

อภัย กุมาวริกา โหตุ สุทินี นิรูปทุทวา
กตนาถา สุยามานี วาจนเน สุภา วรา
ที่ชยาภา อโรคา จ อทฐา มหัทธนามี จ
กุดวเต จิรั คิฏฐเจ ปิตุโน ทิสัสยิ ยส
พทุโธ ชมโม จ สโฆ จ อิจุเจต รตนตุตยิ
เทวา นาคริกา จาบี อภิวกษนตุ นัง สทา

คำแปลคาถา

กุมาวริกา^๕นี้^๕มี^๕นามอันเรา^๕ได้^๕ทำ^๕แล้ว โดย^๕ถ้อย^๕คำ^๕ภาษา^๕ของ^๕ชาว^๕สยาม
งาม^๕ประเสริฐ^๕ จึง^๕มี^๕ความ^๕สุข^๕นิ^๕รา^๕ศุ^๕บ^๕ที่^๕วัน^๕ตรา^๕ย และ^๕มี^๕อายุ^๕ยาว^๕ยืน^๕ไม่^๕มี^๕โรค

มิ่งคังมีทรัพย์สินใหญ่ ตั้งดำรงในวงศ์ตระกูลแต่ดงยศของบิดาอยู่ ต้นกำเนิด
นาน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ประชุมตามรัตน ทงเทพดรัรักษา
พระนครทงหลาย จงรักษาภูมิภานนทุกเมื่อ เทอญ

สำนักหอสมุด

พระองค์เจ้าหญิงประไพศรีสอาด

สมเด็จพระบรมเทวมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ขอ
ตั้งนามบุตรที่เกิดแต่แสงมารดา เมื่อ ๓๑ ๒ ค่ำ ปีมะเส็ง นพศก
ศักราช ๑๒๒๙ นี้ว่า พระเจ้าตูกเชอ พระองค์เจ้าประไพศรีสอาด
วรรคมนตรีเป็นอาทิอักษร วรรคอายุเป็นอันตอักษร ขอพระรัตนตรี
และเทพดาทั้งหลาย ให้เจริญชนมายุ พรรณ สุข พด ปฏิภาณ สวรรค์สมบัติ
สวัสดิ์พัฒนามงคลสรรพคุณผลทุกประการ เทอญ

ตั้งนามนา ๓๑ ๒ ค่ำ ปีมะเส็ง นพศก ศักราช ๑๒๒๙ เป็น
วันที่ ๕๘๘๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

คาถาพระราชทานพระนาม

ปภายยุลวิสุตฺตชาติ	ตฤชานา มา กุมาริกา
สุยามราชกุมารี ชาคา	สุฉิน โหตุ สัพพทา
สทาเยว อโรคา ส่า	อตุรา โหตุ มหตุณา
พุกุเช ชมุเม สัเส จาคิ	อิมสมิ รตนตุตเย
สัพพโตกุตตเม โหตุ	ปสันนา สรณิ คคา
สทา นั อนุรกุชนตุ	สุยามรฐจิกเทวตา
ยถา ที่ชามุกา ส่าสุต	สัพพทามิ อปานิกา

คำแปลคาถา

กุมาริกาผู้ได้นามว่า ประไพศรีสอาด เกิดในราชตระกูล จงมี
ความสุขไม่มีโรค และมั่งคั่งมีทรัพย์ใหญ่เสมอไป และจงเลื่อมใสถึงสรณ

ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ดำรัตนอันเป็นรัตนสูงสุดกว่าแก้วใน
โลกทั้งปวงนี้เกิด เทพดาทั้งหลายซึ่งตั้งสถิตรักษาอยู่ในเขตต์แคว้น
สยามรัฐนี้ จงตามรักษาภูมิกานั้น ฉันทิเดเก่าภูมิกษของเรานี้ จะพึง
เป็นผู้มีอายุยาวนาน ไม่เป็นผู้บาปในกาตทั้งปวง

จํานักหอสมุด

สำนักหอสมุด